

**Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2015

Lucie Uhlová

Univerzita Hradec Králové

Fakulta informatiky a managementu

Katedra rekreologie a cestovního ruchu

**Životní cyklus destinace a možná řešení situací ohrožující její
další rozvoj**

Dopady ekonomické krize na destinační vývoj Řecka

Bakalářská práce

Autor: Lucie Uhlová

Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Ing. Martina Pásková, Ph.D.

Hradec Králové

Září 2015

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne

.....

Lucie Uhlová

Poděkování

Děkuji Ing. Martině Páskové, Ph.D. za vedení této bakalářské práce a konzultaci dané problematiky. Zároveň bych také ráda poděkovala Prof. Dr. Nickolasi Zourosovi, řediteli Geoparku Lesbos, za poskytnutí mnoha cenných informací a materiálů, díky nimž mohla vzniknout především praktická část této práce. Na závěr bych chtěla poděkovat také všem účastníkům řízených rozhovorů.

Anotace

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku životního cyklu destinace a na možná řešení situací ohrožující její další rozvoj. Zabývá se především dopadem ekonomické krize na destinační vývoj Řecka, konkrétně v oblasti Sigri, jež se nachází na ostrově Lesbos. Teoretická část práce je zaměřena na výklad souvisejících koncepcí a teorii zejména životního cyklu destinací a problematiku geoparků. Praktická část popisuje primární výzkum zaměřený na dopad ekonomické krize na podnikání v cestovním ruchu ze strany místních obyvatel formou případové studie v Sigri. Práce též popisuje stav cestovního ruchu na území Geoparku Sigri a nabízí doporučení pro místní podnikatele v cestovním ruchu.

Annotation

Title: Life cycle of destination and possible solutions to situations endangering its future development

Impact of economic crisis on destination development in Sigri

Bachelor thesis is focused on the life cycle of destination and on possible solutions to situations endangering its further development. This bachelor thesis deals mainly with the impact of the economic crisis on destination development in Greece, specifically in the area of Sigri, which is located on the island of Lesbos. The theoretical part is focused on the interpretation of the related concepts and theory in particular lifecycle destinations and issues of Geoparks. The practical part describes the primary research specialized on the impact of the economic crisis on the tourism business of local residents in Sigri. The thesis also describes the state of tourism in the Geopark Sigri and offers recommendations for local entrepreneurs providing business in tourism.

OBSAH

1.	Úvod	1
1.1	Důvod výběru tématu.....	1
1.2	Cíl práce	2
2.	Metodický postup.....	3
2.1	Definování výzkumných otázek	3
2.2	Stanovení hypotéz	3
2.3	Postup ověřování hypotéz	4
2.3.1	Sekundární výzkum	4
2.3.2	Primární výzkum	4
3.	Teoretická východiska	6
3.1	Geoturismus a geoparky.....	6
3.1.1	Definice geoturismu	6
3.1.2	Počátky geoturismu	7
3.1.3	Funkce geoturismu	8
3.1.4	Geoparky	9
3.1.5	Rozdíl mezi geoparkem a chráněnou krajinnou oblastí	10
3.2	Životní cyklus destinace.....	11
3.2.1	Definice životního cyklu destinace	11
3.2.2	Koncept životního cyklu	11
3.2.3	Historie a využití modelu životního cyklu.....	12
3.2.4	Butlerův model.....	14
3.2.5	Doxeyho iritační index	18
3.3	Ekonomická krize	19
3.3.1	Definice ekonomické krize	19
3.3.2	Fáze hospodářského cyklu	19
3.3.3	Příčiny a důsledky Velké hospodářské krize	20
3.3.4	Současná světová finanční krize.....	21
3.3.5	Příčiny hospodářských cyklů.....	21
3.3.6	Podobnosti a rozdíly mezi velkou hospodářskou krizí a současnou světovou finanční krizí	21
3.3.7	Příčiny, průběh a důsledky ekonomické krize v Řecku.....	22
3.3.8	Současná situace Řecka	24
4.	Případová studie Geopark Lesvos.....	25

4.1	Vymezení a charakteristika území	25
4.2	Geologické minimum	26
4.2.1	Vznik Zkamenělého lesa na Lesbosu.....	26
4.3	Analýza geoturismu	28
4.3.1	Popis stavu geoturismu v Sigri.....	28
4.3.2	Nabídka geoturismu v Sigri.....	29
4.3.3	Poptávka geoturismu v Sigri – segmenty návštěvníků na Sigri	31
4.3.4	Přínos geoturismu pro obyvatele Sigri	32
4.4	Průběh šetření a jeho výsledky	33
4.4.1	Řízené rozhovory.....	33
4.5	Zpracování výsledků řízených rozhovorů.....	33
4.5.1	Typ, velikost a délka podnikání	33
4.5.2	Charakter podnikání	36
4.5.3	Spolupráce místních podniků s Geoparkem Sigri.....	37
4.5.4	Vize místních podniků pro cestovní ruch na Lesbosu	37
4.5.5	Vliv ekonomické krize na místní podniky.....	38
4.5.6	Postoj residentů k návštěvníkům	44
4.6	Odvození životního cyklu destinace	49
4.7	Dopad ekonomické krize na destinační vývoj Geoparku Sigri	53
5.	Shrnutí výsledků práce	54
6.	Doporučení a závěry	55
6.1	Doporučení.....	55
6.1.1	Vhodná řešení situací ohrožující další rozvoj destinace	55
6.2	Závěry	56
7.	Seznam použitých zdrojů.....	57
8.	Přílohy.....	61

1. ÚVOD

1.1 Důvod výběru tématu

Téma bakalářské práce bylo zvoleno v reakci na skutečnost, že se současná ekonomická krize nedotýká jen Řecka, které je postiženo ekonomickou krizí ze všech zemí pravděpodobně nejvíce, ale tato krize kvůli globalizaci postihuje téměř celý svět a v současné době se jedná o velmi diskutované téma.

Motivace při výběru dané oblasti, ve které se uskutečnil metodický postup, pramenila z osobní zkušenosti ve formě tříměsíční pracovní stáže, kterou autorka této práce absolvovala v Geoparku Sigri na ostrově Lesbos. Tato osobní zkušenost také vedla k tomu zahrnout do bakalářské práce objasnění pojmu geoturismus a popis stavu geoturismu v Sigri, jelikož je na tento nový trend nejen v dané destinaci, ale i po celém světě, kladen velký důraz.

Další pojem, který je popisován v teoretické části práce, je životní cyklus destinace, jelikož jedním z hlavních cílů bakalářské práce je určit, v jaké fázi životního cyklu se Geopark Sigri v současné době nachází.

Součástí praktické části práce jsou závěry plynoucí z řízených rozhovorů, které byly vedeny s místními obyvateli vesnice Sigri, kteří podnikají v cestovním ruchu na území Geoparku Sigri.

Závěrem bakalářské práce je vyhodnocení, v jaké fázi životního cyklu destinace se daná oblast nachází a jaký má dopad ekonomická krize na destinační vývoj Geoparku Sigri.

1.2 Cíl práce

Hlavním cílem práce bylo zjistit, zda současná ekonomická krize změnila celkový poměr návštěvnosti domácích a zahraničních návštěvníků v Geoparku Sigri a zda ekonomická krize vedla ke snížení průměrné denní útraty návštěvníka v ubytovacích, stravovacích či jiných zařízeních souvisejících s podnikáním v cestovním ruchu na území Geoparku Sigri.

Dalším cílem bylo určit, v jaké fázi životního cyklu se nachází destinace Sigri a jaký dopad měla ekonomická krize na vývoj cestovního ruchu v Sigri a popřípadě zjistit, jaká by mohla být vhodná řešení situací ohrožující jeho další rozvoj. Důležité je také vysvětlení pojmu geoturismus, jelikož tento fenomén ještě není zcela znám na území České republiky.

2. METODICKÝ POSTUP

2.1 Definování výzkumných otázek

Pro tuto bakalářskou práci byly definovány dvě výzkumné otázky. První z nich je formulována takto: Ekonomická krize nezměnila celkový poměr návštěvnosti domácích a zahraničních návštěvníků v Sigri. Tato výzkumná otázka byla vybrána, protože v dnešní době je pro většinu států velice důležitý vysoký počet zahraničních návštěvníků. Zejména pro přímořské státy, jako je právě Řecko, je export velice důležitý, obzvláště v době ekonomické krize.

Druhá výzkumná otázka, která byla vybrána pro tuto bakalářskou práci, je formulována takto: Ekonomická krize vedla ke snížení průměrné denní útraty návštěvníka Lesbos. Tato výzkumná otázka byla vybrána na základě toho, že útrata je jedním z nejdůležitějších indikátorů, na kterém se pozná, do jaké výše byla oblast zasažena ekonomickou krizí a jak velké dopady to na danou destinaci má.

2.2 Stanovení hypotéz

Hypotézy pro tuto bakalářskou práci jsou formulovány takto:

- 1) Ekonomická krize nezměnila celkový poměr návštěvnosti domácích a zahraničních návštěvníků v Sigri.
- 2) Ekonomická krize vedla ke snížení průměrné denní útraty návštěvníka Sigri.

Ověřování platnosti takto stanovených hypotéz autorka prováděla pomocí sekundárního a primárního výzkumu.

2.3 Postup ověřování hypotéz

2.3.1 Sekundární výzkum

Sekundární výzkum bohužel neprobíhal tak jednoduše jako výzkum primární, jelikož se, díky nespolupráci oslovených řeckých informátorů, nepodařilo ani s výrazným úsilím získat téměř žádná sekundární data.

Bylo osloveno například vedení Muzea Zkamenělého lesa v Sigri, které sídlí v hlavním městě Lesbosu, Mytilene. Ovšem nikdo z vedení neopověděl na žádný z e-mailů žádající informace o počtu návštěvníků přijíždějících do muzea v Sigri v průběhu ekonomické krize. Na e-mail, požadující zaslání statistiky o přijíždějících návštěvnících na Lesbos a informace o jejich průměrné denní útratě, bohužel neodpověděla ani řecká turistická konfederace ani řecký statistický úřad.

2.3.2 Primární výzkum

Více než polovina informací sloužících k ověření hypotéz této bakalářské práce byla získána právě díky primárnímu výzkumu. Pro metodickou část ověření hypotéz byla zvolena forma řízených rozhovorů. Tyto řízené rozhovory se uskutečnily během autorčiny tříměsíční pracovní stáže v Geoparku Sigri.

Řízené rozhovory byly uskutečněny s místními obyvateli vesničky Sigri. Mimo sezónu se v Sigri nachází zhruba 200 místních obyvatel. Řízený rozhovor se podařilo získat od dvaceti tří rezidentů. Většina obyvatel poskytla rozhovor bez jakýchkoliv problémů pod jedinou podmínkou a to, že všechna získaná data poslouží pouze pro účel této bakalářské práce.

Zásadní obtíže nastaly v okamžiku, kdy byl dotyčný velmi ochotný poskytnout rozhovor, ale bránily mu v tom jazykové dovednosti. V tomto případě se situace řešila za pomoci velmi ochotného tlumočnicka v podobě jednoho ze zaměstnanců muzea. Součástí každého rozhovoru bylo vždy třináct otázek. Celý zpracovaný formulář lze vidět v příloze č.1.

Mezi klíčové knihy, které byly použity pro zpracování této práce, patří například dílo *Geoparks and geotourism: new approaches to sustainability for the 21st century* od íránské autorky Torabi Farsani, protože se ve své knize soustředí na funkci geoparků a objasňuje pojem geoturismus.

Inspirativní pro tuto práci byla také publikace s názvem *Udržitelnost cestovního ruchu* od Martiny Páskové, protože ve své publikaci vymezuje koncept životního cyklu destinace a popisuje jeho fáze.

Zásadní pro tuto práci byl i průvodce Geoparkem Sigri s názvem *Guide to the Plaka and Sigri Petrified Forest Parks*, jehož autory jsou Nickolas Zouros a Dimitra Mantzouka, protože se ve svém díle soustředí na vznik, funkci a atraktivitu Geoparku Lesbos.

3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1 Geoturismus a geoparky

3.1.1 Definice geoturismu

Geoturismus, též znám jako geologický cestovní ruch, je podle Zelenky a Páskové (2012: 182) formou udržitelného cestovního ruchu, který je založený na poznávání vývoje Země a využívá k tomu aktivní prožitek geologicky zajímavé krajiny s významným geologickým dědictvím. Dále také uvádějí, že mezi hlavní atraktivitu geoturismu patří geotopy, které jsou často interpretovány prostřednictvím geosteze. Hlavním znakem geoturismu je podle této autorské dvojice profesionální odborný výklad nebo animace geoprůvodce probíhající především v geoparcích, skalních městech, paleontologicky atraktivních územích nebo v bývalých hornických oblastech. Za typické geoturistické aktivity se podle nich považuje montanistika (viz slovníček str. 64), georafting (viz slovníček str. 64) nebo geocaching (viz slovníček str. 64). Hlavním úkolem geoturismu je dle této autorské dvojice posílit místní identitu a podpořit místní produkci a rozvoj místní znalosti.

První definice geoturismu, známého také jako „geologický cestovní ruch“, byla publikována Hosem (2008). Tuto verzi následně vylepšila autorská dvojice Dowling a Newsome (2006, 2010). Podle Hose (2008) jsou základními zdroji geoturismu geopamátky, muzea, knihovny, archivní sbírky a umělecká tvorba.

Podle Dowlinga a Newsoma (2010: 4) geoturismus zahrnuje širší geografické, socioekonomické a kulturní souvislosti, které spadají pod záštitu zeměpisného cestovního ruchu. V této publikaci rozdělují geoturismus do tří skupin – geologická forma, proces a cestovní ruch. Geoturismus podle nich mimo jiné zahrnuje návštěvy geopamátek za účelem rekreace s propojením pocitu úžasu a poznání.

Farsani (2012: 14) dále uvádí, že v roce 1997 šéfredaktor časopisu National Geographic Jonathan B. Tourtellot a jeho manželka Sally Bensusen, poprvé použili název geoturismus jako odpověď na žádosti o objasnění konceptu, který by byl konkrétnější než ekoturismus či udržitelný cestovní ruch. Farsani (2012: 5) také

uvádí, že stejně jako ekoturismus, geoturismus podporuje sled kladných impulzů, pomocí nichž výnosy z cestovního ruchu poskytují motivaci místních ochraňovat to, co návštěvníci přicházejí navštívit, avšak rozlišuje principy přírody a ekologie zahrnující všechny charakteristiky, které přispívají k procítění samotného místa, jako jsou historické stavby, tradice, kultura, místní gastronomie, umění, ale také místní fauna a flóra.

3.1.2 Počátky geoturismu

Farsani (2012) také zmiňuje, že poprvé byl geoturismus veřejně představen v roce 2002 Sdružením cestovního ruchu Ameriky a National Geographic Traveller Magazine. Podle Tourtellota (2000: 2) byl geoturismus označen jako cestovní ruch, který zachovává, či dokonce zlepšuje geografický charakter daného místa, což znamená kulturu, životní prostředí, dědictví a blahobyt místních obyvatel.

Farsani (2012) také dále uvádí, že National Geographic (2010, cit. in Farsani, 2012: 14) poznamenal, že geoturismus dodává principům udržitelného cestovního ruchu jeho „genius loci“, aby zdůraznil osobitost místa a byl přínosem jak pro návštěvníka, tak pro místního obyvatele:

- 1) Podle National Geographic (2010) je geoturismus založen na efektivním spolupůsobení, což znamená, že všechny prvky geografického charakteru pracují dohromady, aby vytvořily turistický zážitek, který je bohatší a přitažlivý pro návštěvníky s různými zájmy.
- 2) National Geographic (2010) dále uvádí, že geoturismus zahrnuje společenství mezi místními podniky a místními obyvateli, kteří se spojují, aby poskytli návštěvníkovi výrazný autentický zážitek.
- 3) Geoturismus podle National Geographic (2010) dále informuje návštěvníky i hostitele – místní obyvatelé objevují jejich vlastní dědictví a uvědomují si, že věci, které kolem sebe berou za samozřejmost, mohou být zajímavé pro lidi zvenčí. National Geographic (2010) tvrdí, že tak jak místní obyvatelstvo rozvíjí jejich hrdost a dovednosti v předvádění jejich místa, tak se mezi návštěvníky šíří doporučení na návštěvu této destinace.

- 4) Geoturismus má také podle National Geographic (2010) ekonomický přínos pro místní obyvatele – podniky zaměřené na cestovní ruch nabízejí pracovní místa místním pracovníkům s použitím místních služeb, produktů a zásob. V momentě, kdy členové společenství začínají chápat, jaké výhody přináší geoturismus, přebírají podle National Geographic (2010) vlastní zodpovědnost za destinační řízení.
- 5) National Geographic (2010) dále uvádí, že geoturismus podporuje celistvost místa – návštěvníci, kteří jsou znalí místa, vyhledávají podniky, které kladou důraz na charakter místa. A na druhé straně dle National Geographic (2010) stojí místní zúčastněné strany, které přijímají ekonomické výhody a cení si jich a na oplátku chrání hodnoty, které získávají z těchto výhod.
- 6) Podle National Geographic (2010) geoturismus nabízí nezapomenutelné zážitky prostřednictvím skvělých výletů – nadšení návštěvníci si domů přináší spoustu nových poznatků. Jejich vyprávění podle názoru National Geographic pobídne přátele a příbuzné k tomu, aby si sami vyzkoušeli takový zážitek, což zaručí destinaci další možný vývoj.

3.1.3 Funkce geoturismu

Podle Farsani (2012: 1) geoturismus jako odvětví udržitelného rozvoje umožňuje turistům a návštěvníkům, aby vycestovali do určité destinace a získali zde nové zkušenosti, z kterých se mohou mnohé přiučit a zároveň se mohou radovat z dědictví naší Země.

Farsani (2012: 1) také zdůrazňuje, že v současnosti je geoturismus považován za nové hnutí pomáhající návštěvníkům rozšířit jejich znalosti o přírodních zdrojích, o kulturní totožnosti hostitelských společenství a o cestách, které vedou k jejich zachování. Dále také zmiňuje, že geoturismus je ve většině zemí světa zatím stále ve svých počátcích, pokud jde o jeho komerční vývoj a geoparky jako vzory udržitelného rozvoje pro chráněné oblasti jsou průkopníky pro rozvoj geoturistického marketingu.

3.1.4 Geoparky

Zouros (2014: 7) v časopise o Evropské síti geoparků uvedl, že v roce 2010 bylo již 77 registrovaných geoparků na seznamu UNESCO a k roku 2014 se připisuje již 58 geoparků ve 21 evropských zemích a dalších 42 geoparků ve světě.

Nickolas Zouros (2008: 11) dále také v průvodci po Zkameněném lese uvádí, že UNESCO charakterizuje geopark jako národně chráněnou oblast zahrnující značnou část území s geologickým dědictvím, mimořádnou důležitostí, jedinečností a s estetickým dojmem. Dále také zmiňuje, že geoparky dosahují svých cílů prostřednictvím snahy o zachování, vzdělávání a geoturismu – snaží se podnítit socioekonomické aktivity a udržitelný rozvoj tím, že přitahují stále větší počet návštěvníků. V souvislosti s tím se podle Farsani (2012: 1) geoparky soustřeďují na inovativní strategie a možnosti jako je například výroba geoproductů, organizování geo-sportů, zakládání venkovského ubytování, poskytování geoturistických map, zakládání muzeí geoparků a geopamátek.

Proto jsou podle Farsani (2012) geoparky klíčovými prvky v geoturistickém rozvoji. Podle ní se geoparky snaží, aby geoturismus měl co nejvyšší přínos pro místní ekonomiku a vzdělával místní obyvatelstvo o vzniku jeho krajiny. Dle Farsani (2012) geoparky také podporují místní podniky a domácí průmysl, aby se zapojily do procesu geoturismu a geo-marketingu.

O průvodcovství v geoparcích se podle Milošové a spol. (2014: 98) stará geoprůvodce, též nazýván georanger. Ten je podle této autorské skupiny vyškolená osoba, jejímž úkolem je seznámit návštěvníky geoparku formou zážitku (2014: 98). Dle Milošové a spol. (2014: 98) se také dále jedná o aktivní zapojení návštěvníka například formou vyprávění příběhů, což by mělo vést ke vzdělání návštěvníka. Podle Zelenky a Páskové (2012: 182) je tato osoba typem specializovaného průvodce, jehož aktivity odpovídají odbornému průvodci, který podává návštěvníkům odborný výklad především o geologických jevech, kultuře, atraktivitách cestovního ruchu, hudbě nebo o místní kuchyni.

Zelenka a Pásková (2012: 182) dále uvádějí, že geoprůvodce využívá takzvaných geosteze, které mohou být též nazývány geologická stezka. Dle této autorské dvojice je to tematická naučná stezka, která je určena pro pěší turisty či cykloturisty. Tito autoři dále uvádějí, že se zaměřuje především na geologické dědictví a že stezku lze najít v geoparcích za účelem prezentace a interpretace geologického dědictví krajiny.

3.1.5 Rozdíl mezi geoparkem a chráněnou krajinnou oblastí

Klíčový rozdíl je podle Farsani (2012: 34) v tom, že ve chráněné krajinné oblasti ve většině zemí světa, nebo alespoň v určitých zónách, není povoleno přebývání lidí či provoz jakéhokoliv typu podnikání vzhledem k velmi přísným podmínkám ochranného statusu.

Další rozdíl dle Farsani (2012: 35) spočívá v tom, že geoparky jsou v první řadě utvářeny a spravovány místními komunitami, zatímco chráněná krajinná oblast je obvykle součástí národních organizací.

Posledním, ne však méně důležitým rozdílem mezi geoparky a chráněnými krajinnými oblastmi, je podle Farsani (2012: 36) důraz geoparků na geologické dědictví a jejich představení jako turistické atrakce z ekologického, kulturního, historického a archeologického hlediska.

3.2 Životní cyklus destinace

3.2.1 Definice životního cyklu destinace

Životní cyklus destinace, neboli zkráceně ŽCD, je podle Zelenky a Páskové (2012: 654) aplikací ekonomického a marketingového modelu, tedy životního cyklu produktu na produkt složený, jímž je destinace skládající se z několika odlišných produktů, jako je například ubytování nebo atraktivity cestovního ruchu. Tyto produkty se od sebe podle této autorské dvojice liší průběhem a také délkou životního cyklu. Zelenka a Pásková dále poukazují na fakt, že v destinaci je také možné sledovat kvantitativní a kvalitativní změny, které jsou způsobeny vlivem rozvoje cestovního ruchu a to díky správně zvoleným indikátorům a s ohledem na působící jevy a procesy jako je například globalizace či urbanizace.

Vystoupil a spol. (2007) uvádí, že se model životního cyklu destinace snaží odpovědět na to, proč se daná destinace vyvíjela právě takovým způsobem, jakým se vyvíjela, a co vedlo k příčinám, jakým se destinace ubrala s ohledem na běžné civilizační procesy, které na destinaci působily.

3.2.2 Koncept životního cyklu

„Tento koncept je obecně vnímán jako užitečný konceptuální rámec studia, výzkumu a managementu destinace a cestovního ruchu.“ (Vystoupil a spol., 2007) Podle Páskové (2014: 87) se zaměřuje především na pohyb v destinačním prostředí, který je v první řadě ovlivněn cestovním ruchem. Koncept životního cyklu je podle ní úzce spojen s konceptem únosné kapacity území pro rozvoj cestovního ruchu, s konceptem sociální směny a s geografickým konceptem.

Koncept životního cyklu je podle Páskové (2014: 93) popsán čtyřmi základními funkcemi: funkce deskriptivní – popisná, funkce explanační – objasňující, prediktivní – předvídací, preskriptivní – předepisující.

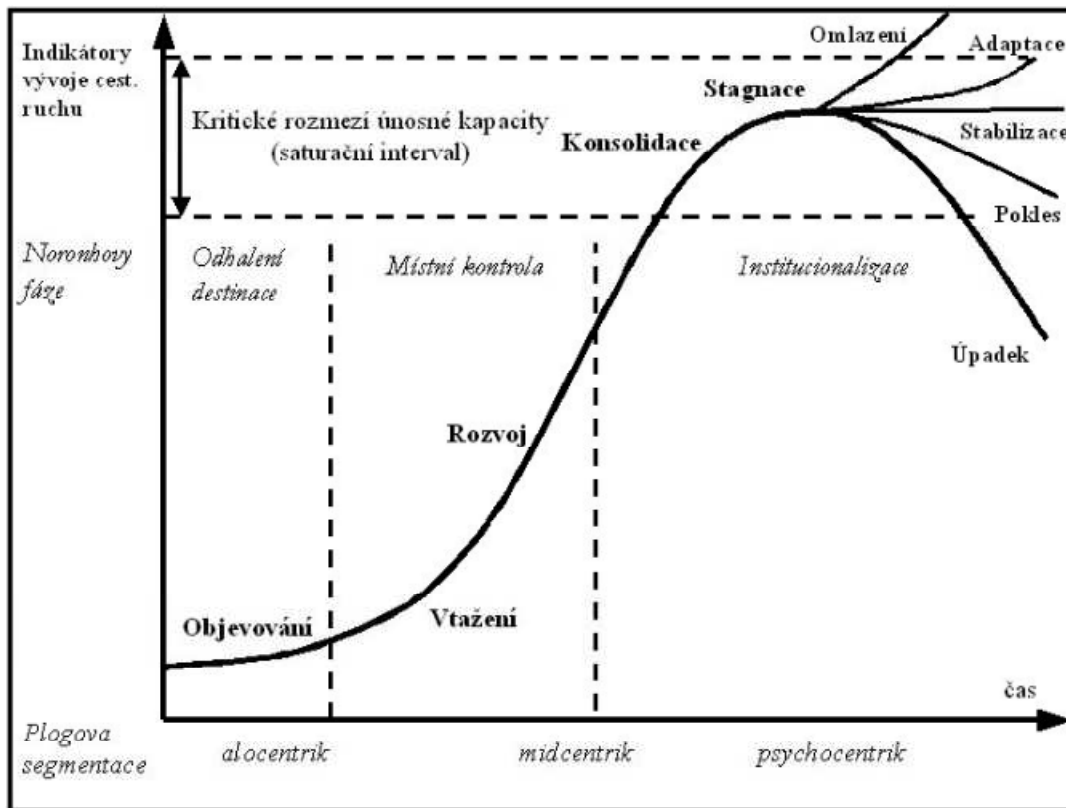
Dle Vystoupila a spol. (2007) z výše uvedeného vyplývá, že na samém počátku musí být dosavadní vývoj destinace cestovního ruchu popsán a poté objasněn. Vystoupil a spol. dále uvádějí, že k tomu, aby mohla být dána realistická předpověď

pro budoucí období, je nutná konfrontace se záměry a cíli v rámci strategického plánu. K tomu, aby se mohly vytvořit konkrétní předpisy, je podle této autorské skupiny nutné zohlednění variant pro budoucí rozvoj.

3.2.3 Historie a využití modelu životního cyklu

Zelenka a Pásková (2012: 654) uvádějí, že první představy o životním cyklu destinace se objevily již v 19. století. Tyto představy byly dále rozvíjeny pracemi Ploga (1973: 13, cit. in Zelenka, Pásková, 2012: 654), který rozdělil typy návštěvníků destinace do tří segmentů, a to na alocentrika, midcentrika a psychocentrika. Podle Zelenky a Páskové je nejpoužívanějším modelem Butlerův životní cyklus (1980: 5, cit. in Zelenka, Pásková, 2012: 654), tento model popisuje vývoj destinace v šesti fázích: objevení, vtažení, rozvoj, konsolidace, stagnace a poststagnace. Dále jsou také známé tři fáze podle Noronha (1979: 63, cit. in Zelenka, Pásková, 2012: 654): odhalení destinace, místní kontrola a institucionalizace.

Spojení všech těchto teorií lze vidět na obrázku č. 1, kde se podle Vystoupila a spol. (2007) trajektorie životního cyklu destinace chápe jako křivka podchycující vývoj hodnot základních ukazatelů vývoje potenciálu, stavu a cestovního ruchu v destinaci. Vystoupil a spol. dále také zmiňují, že se ukazatel zaměřuje hlavně na vývoj hodnoty únosné kapacity území pro rozvoj cestovního ruchu, objemem návštěvnosti a segmentační strukturou návštěvníků.

Obrázek 1 Životní cyklus destinace s vyznačením převažujících typů návštěvníků

Zdroj: Pásková (2003)

Pásková (2014: 94) ve svém díle *Udržitelnost cestovního ruchu* uvádí, že pro oblast studie cestovního ruchu upoutal tento model pozornost až v 80. letech 20. století jako explanační nástroj či jako konceptuální rámec pro studium vývoje destinace. Podlé ní má tento model významnou roli také v oblasti pohostinství a managementu pohostinství, kde se stává návodem pro strategické plánování. Velmi užitečný je dle ní tento model také pro geografy zabývající se vývojem cestovního ruchu v konkrétních lokalitách, protože jim pomáhá například při zohledňování časového a prostorového vývoje cestovního ruchu. Pásková (2014) také uvádí, že díky tomuto modelu lze také popsat, jak se bude měnit vývoj v počtu návštěvníků, míra sezónnosti či změna v segmentační struktuře.

3.2.4 Butlerův model

Jak již bylo zmíněno, tento model podle Páskové (2014) popisuje vývoj životního cyklu destinace v šesti fázích a to prostřednictvím objevení, vtažení, rozvoje, konsolidace, stagnace a poststagnace. Mezi hlavní ukazatele ve vývoji cestovního ruchu se zde podle ní nejvíce poukazuje například na růst počtu návštěvníků, růst podílu přenocujících návštěvníků, průměrné výdaje návštěvníků či změnu v segmentační struktuře.

Fáze objevení

Pásková (2014) popisuje, že na začátku, kdy dochází k vývoji destinace, nastávají jisté změny v lokálním prostředí vedoucí k zárodku destinačního produktu. Toto lokální prostředí může být podle ní například kulturní, sociální, ekonomické či technologické. Dále uvádí, že tato fáze je jinak známa jako fáze objevitelská, protože do destinace neorganizovaně přijíždějí menší skupinky návštěvníků inovativního typu, preferují spíše dobrodružný typ cestování. Podle ní jsou návštěvníci do místa lákáni především jedinečností a vzdáleností destinace, ale také odlišnou kulturou či přírodním bohatstvím, a také zde dochází k užšímu kontaktu s místním obyvatelstvem nebo k využívání tamní infrastruktury, která zatím není na dobré úrovni. Tato skupina návštěvníků bývá podle Ploga (1973, cit. in Pásková 2014: 96) nazývána jako alocentrici a nebo podle Noronha (1979: 9-12, cit. in Pásková 2014: 96) jako objevovatelé, kteří se značí poznáváním místního jazyka i kultury. Pásková (2014) uvádí, že tito návštěvníci mají téměř mizivý vliv na fyzickou strukturu a sociální prostředí destinace, ale díky nim do oblasti přijíždějí další a podstatně náročnější návštěvníci. Jako příklad destinace, která se v současnosti nachází ve fázi objevení, by podle ní mohla být Amazonie v povodí Orinoka.

Fáze vtažení

Pásková (2014) uvádí, že s rostoucím objemem a pravidelnými návštěvami destinace začíná část místního obyvatelstva provozovat podnikání v cestovním ruchu, své služby a vybavení poskytují hlavně pro návštěvníky. Iniciativa místního

obyvatelstva v destinaci podle ní vzrůstá přímo úměrně zvyšujícím se nárokům návštěvníků, kteří se podle Ploga (1973, cit. in Pásková, 2014: 97) začínají z objevitelské fáze přeměňovat na mezocentriky. Co se týče kontaktu místního obyvatelstva s návštěvníky, ten dle Páskové (2014) zůstává i nadále poměrně intenzivní, ale dochází k jeho obchodnímu využití. Součástí této fáze, jak se Pásková (2014) dále zmiňuje, je postupné formování propagace cestovního ruchu a také se začíná projevovat viditelný rozdíl mezi místními obyvateli, kteří byli vtaženi do procesu rozvíjejícího se cestovního ruchu a zbytkem populace. V této fázi je podle ní také vidět zvyšující se úroveň organizace, také se projevuje nátlak na samosprávu z důvodu zlepšení infrastruktury cestovního ruchu. Jako příklad destinace, která se nachází v dnešní době ve fázi vtažení, Pásková udává například Kazachstán.

Fáze rozvoje

Pásková (2014) uvádí, že destinace se v další fázi zvané rozvoj značí velmi dobrým vymezením okruhu zdrojových oblastí, které důrazně propagují cestovní ruch v dané oblasti. Během této fáze podle ní dochází k poklesu kontroly ze strany místního obyvatelstva nad rozvojem cestovního ruchu a také dokonce k vytlačování menších původních podniků většími a modernějšími zařízeními, jedná se především o ubytovací kapacity. Dále uvádí, že také nastává rozvoj nebo umělé generování a zvýšená propagace atraktivit cestovního ruchu, což vede k tomu, že původní atraktivita jsou většinou komercializovány či dokonce doplňovány uměle vytvořenými atraktivitami. Dle Páskové (2014) sekundární zdroje cestovního ruchu začínají převyšovat zdroje primární a také se začínají objevovat jisté změny ve fyzickém vzhledu krajiny, které místní obyvatelstvo nepřijímá zrovna pozitivně. Tento masový rozvoj cestovního ruchu podle ní přináší spoustu negativních dopadů, co se týče ekonomického či ekologického prostředí, je proto nutné, aby v této fázi bylo zajištěno náležité plánování rozvoje cestovního ruchu. Pásková (2014) upozorňuje, že by se mělo zabránit překročení únosné kapacity území pro rozvoj cestovního ruchu. V této fázi se podle Ploga (1973, cit. in Pásková, 2014: 99) nazývá návštěvník midcentrikem a podle Cohena (1972, cit. in Pásková, 2014: 99) jde o institucionalizovaného návštěvníka. Mezi oblastmi, které

dnes patří do fáze rozvoje, by se dala zařadit podle Páskové (2014) Latinská Amerika.

Fáze konsolidace

Tato fáze se podle Páskové (2014) značí podstatným zpomalováním tempa růstu návštěvnosti, ačkoliv absolutní počet návštěvníků stále stoupá a celkový denní počet návštěvníků je vyšší než počet stálých obyvatel, alespoň tedy v sezóně. Dále uvádí, že velká část ekonomiky je závislá především na cestovním ruchu, jehož atraktivita hraje významnou roli pro destinaci, hlavně, co se týče zaměstnanosti a příjmů. Velké hotelové a pohostinské řetězce dle ní začínají v destinaci otevírat své pobočky na úkor místních podniků s osobním kouzlem. Typ návštěvníka, jak uvádí Pásková (2014), v této fázi nejeví žádný zájem o reálný život místního obyvatelstva. Podle Ploga (1973, cit. in Pásková, 2014: 100) je tato skupina návštěvníků označována jako kvazipsychocentrici. Pásková (2014) uvádí, že je zaznamenáno stále rostoucí množství místních obyvatel, převážně těch, kteří z cestovního ruchu nemají žádný zisk. Nespokojenost je podle ní způsobena stále se zvyšujícím objemem návštěvníků. Dále zmiňuje, že někteří návštěvníci přestávají destinaci vyhledávat, protože ji shledávají přelidněnou a bez možnosti poskytnout nové a jedinečné zážitky. Za takovou destinaci může být podle ní považována oblast Karibiku.

Fáze stagnace

Pásková (2014) uvádí, že tato fáze je známa jako nejkritičtější z celého životního cyklu, jelikož se v této etapě rozhoduje, jakým směrem se bude destinace dále ubírat. V této fázi se dle ní počet návštěvníků nachází na svém vrcholu, avšak průměrná délka pobytu, či průměrná útrata návštěvníků, vykazuje pokles. Dochází zde k nasycení velké části rozměrů únosné kapacity destinace, což podle ní vede k výrazným a nevratným změnám v prostředí destinace. Také poukazuje na fakt, že destinace má určitou image, ale už není tak moderní, což posouvá střed zájmu na již zavedenou klientelu. Pokud jde o ubytovací zařízení, tak ty dle ní nedosahují plné obsazenosti už ani v hlavní sezóně a musí být vynaloženo značné úsilí, aby

docházelo alespoň k určitému chodu zařízení. Původní přírodní či kulturní atraktivita, jak dále uvádí, jsou nahrazeny uměle vytvořenými atrakcemi, což vede k poklesu zájmu o destinaci. Místo toho do destinace přijíždějí takzvaní „organizovaní masoví turisté“, jak tuto skupinu nazval Cohen (1972, cit. in Pásková, 2014: 101), kteří vyvolávají znechucení až nepřátelství místního obyvatelstva. Podle Ploga (1975, cit. in Pásková, 2014: 101) je tato skupina návštěvníků definována jako kvazipsychocentrici. Dle Páskové (2014) v této etapě dochází i ke změně postoje obyvatel, kteří podnikají v cestovním ruchu, jelikož se jejich zisk z podnikání snižuje a naopak se zvyšují negativní dopady, které způsobuje vysoká návštěvnost. Jako příklad můžou být podle ní uvedeny oblasti severního Středomoří.

Fáze poststagnace

Pásková (2014) uvádí, že tato fáze může proběhnout v pěti základních variantách, které záleží na předešlém vývoji dané destinace.

První variantou může být podle ní **úpadek**, ke kterému došlo vyčerpáním veškerých zdrojů v destinaci, dále také výrazným snížením kvality životního prostředí nebo kvůli poklesu místního životního stylu či ztráty *genia loci*. Úpadek destinace může být podle Páskové (2014) také způsoben válečným konfliktem, epidemií nebo přírodní katastrofou.

Jako další z možností uvádí **pokles**, který může být chápán jako postupné utlumení návštěvnosti. Poukazuje na to, že velmi často bývá důvodem překročení únosné kapacity území pro rozvoj cestovního ruchu nebo může být způsoben nedostatečným množstvím investic vložených do údržby zařízení či zanedbání inovace infrastruktury cestovního ruchu.

Stabilizace je další možná varianta poststagnační fáze, kterou Pásková (2014) zmiňuje. Podle ní je charakteristická tím, že zde dochází k udržování stabilní úrovně návštěvnosti v dané destinaci poté, co se celé oblasti podařilo vyrovnat se s předcházejícím poklesem.

Další fáze zvaná **adaptace** se podle ní spojuje s určitými změnami v rozvoji cestovního ruchu a vede k přizpůsobování únosné kapacity území. Dle ní během této etapy také pokračuje ochrana zdrojů cestovního ruchu, zejména primárních zdrojů destinace, což by mělo vést k růstu jisté míry návštěvnosti.

Poslední možnou variantou, kterou Pásková (2014) uvádí, je **omlazení**. Tato etapa je podle ní většinou výsledkem promyšleného destinačního managementu, který napomohl k určitým změnám image destinace a také navýšil únosnou kapacitu za pomoci užití velmi efektivních metod v oblasti řízení, inovací nebo použití nových technologií. Pásková (2014) tvrdí, že fází omlazení začíná nový životní cyklus destinace a opětovný vzrůst návštěvnosti.

3.2.5 Doxeyho iritační index

Turistická iritace popisuje podle Zelenky a Páskové (2012: 579) míru nevráživosti místních obyvatel ve vztahu k návštěvníkům a k vývoji cestovního ruchu v dané destinaci. Ukazatelem turistické iritace je podle nich takzvaný Doxeyho iritační index.

Podle Heřmanové (2012) se jedná o *“empiricky odvozený ukazatel míry nevráživosti rezidentů turistické destinace k jejím návštěvníkům a k rozsahu a vývoji cestovního ruchu v daném místě. Používána je čtyřstupňová škála od pocitu euforie, přes apatii, znechucení až k antagonistickému naladění rezidentů. Pocitu euforie může předcházet i pocit opatrnosti či nedůvěry.”*

Během životního cyklu destinace se podle Heřmanové (2012) mění postoje rezidentů k návštěvníkům, a to v závislosti na prostorové a časové koncentraci jak rezidentů, tak především návštěvníků, ale i koncentraci turistických atraktivit. Dále se podle ní mění v závislosti na segmentu návštěvníků, zaleží také na míře jejich kulturní odlišnosti, na kvalitě dopravní infrastruktury a na převažujících formách cestovního ruchu v dané destinaci.

3.3 Ekonomická krize

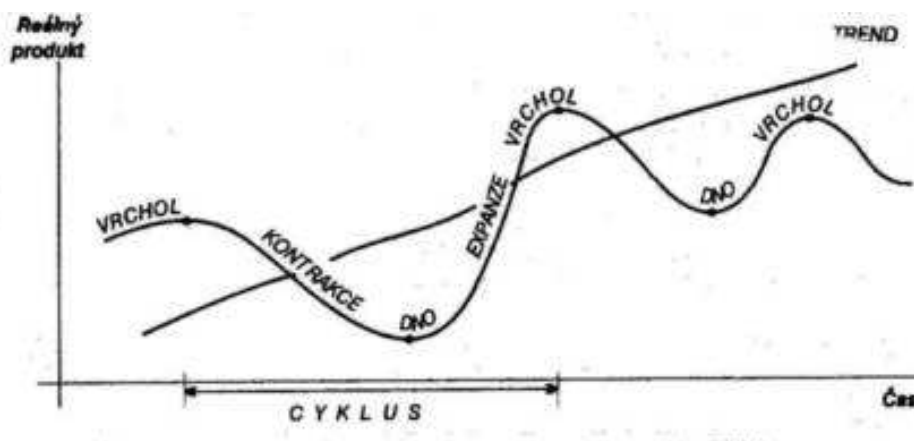
3.3.1 Definice ekonomické krize

Samuelson a Nordhaus (1991: 967) uvádějí, že ekonomická krize je: „Delší období, pro něž je typická vysoká nezaměstnanost, nízký produkt a investice, snížená podnikatelská důvěra, klesající ceny a vysoká četnost úpadků firem. Mírnější formou hospodářského poklesu je recese, jež má mnoho znaků deprese, avšak v menším rozsahu; podle přesné definice je za recesi považováno období, ve kterém dojde k poklesu GNP během přinejmenším dvou za sebou jdoucích kalendářních čtvrtletí.“

Charakteristickými rysy ekonomické krize jsou podle Klvačové (2009): pokles agregátní poptávky, pokles HDP, růst nezaměstnanosti, četné úpadky firem, pokles investiční aktivity.

3.3.2 Fáze hospodářského cyklu

Pod pojmem hospodářský cyklus si podle Jindry (2014) lze představit kolísání reálného hrubého domácího produktu kolem potenciálního produktu. (viz obr. č. 2)

Obrázek 2 Dvojfázové schéma hospodářského cyklu

Zdroj: Helísek (2002)

Základní rozdělení hospodářské krize bývá podle Helíska (2002) většinou do dvou fází a na dva body obratu. První fází je podle Jindry (2014) expanze neboli vzestupná fáze, která se projevuje tím, že reálný produkt roste a ekonomika se posouvá nad svůj reálný produkt. V reálném světě to dle Jindry (2014) vypadá tak, že firmy nabírají nové pracovníky a zvyšují výrobu. Dále uvádí, že lidem rostou příjmy, díky tomu zvyšují své spotřební výdaje, a tím roste i reálný produkt.

Druhá fáze hospodářského cyklu se podle Jindry (2014) nazývá recese. Během této fáze dle Jindry dochází k poklesu reálného produktu a ekonomika se posouvá pod svůj potenciální produkt. Podle něj to znamená, že se firmám začínají hromadit zásoby, což vede k omezení investic a k samotnému poklesu produkce, dochází tedy k poklesu reálného produktu. Dle Jindry lze označit dlouhotrvající recesi pojmem deprese. Nejznámější deprese podle něj proběhla v letech 1929-1933 a je známa pod názvem Velká hospodářská krize.

3.3.3 Příčiny a důsledky Velké hospodářské krize

Buřínková (2008) uvádí, že po první světové válce byla většina evropských zemí silně zadlužena USA, které v té době zažívaly největší průmyslový rozkvět. Dále zmiňuje, že do roku 1927 hodnota akcií v USA rostla, ale ještě téhož roku začínaly mít podniky nadměrné množství zásob a došlo ke snižování tempa spotřeby. Buřínková (2008) také píše, že v roce 1929 dosáhl růst akcií svého maxima, zároveň došlo k postupnému snižování výroby a růstu nezaměstnanosti. Za zlomový okamžik je podle ní považováno takzvané černé úterý 29. října 1929, kdy došlo ke zobchodování více než 16 milionů akcií a celková finanční ztráta se odhaduje na více než 15 miliard dolarů. *„Během této deprese klesl reálný produkt USA přibližně o 30% a míra nezaměstnanosti dosáhla rekordní výše 25 %. Velká hospodářská deprese však nepostihla pouze Spojené státy. Produkce klesala a nezaměstnanost rostla v Německu, Velké Británii, Francii a v dalších státech. Nevyhnula se ani tehdejšímu Československu. V této souvislosti si je nutné uvědomit, že recese (expanze) nepostihují jednotlivé státy izolovaně. Ekonomiky jsou silně propojené jak mezinárodním obchodem, tak mezinárodním pohybem kapitálu. Např. expanze ve Spojených státech s sebou s velkou pravděpodobností potáhne i ostatní země. Růst produkce v USA zvýší jejich dovoz, čímž podpoří produkci v jiných zemích.*

Pozitivní produkce v USA zvýší jejich dovoz, čímž podpoří produkci v jiných zemích. Pozitivní vývoj na amerických kapitálových trzích by se také rozšířil do ostatních států.“ (Jindra, 2006).

3.3.4 Současná světová finanční krize

Pololáník (2008) ve svém článku uvádí, že na počátku všeho stojí dvě americké hypoteční banky Fannie Mae (Federal National Mortgage Association) a Freddie Mac (Federal Home Loan Mortgage Corporation), které byly zřízeny americkou vládou k tomu, aby získaly fondy na financování hypoték. Dále zmiňuje, že roce 2001 se americká ekonomika propadla do recese, což vedlo ke snížení úrokových sazeb hypotečních bank na 1%. To podle něj vedlo k boomu na americkém trhu s bydlením, protože si hypotéku za těchto podmínek mohl dovolit i klient s nepříliš vysokou schopností splácet. Podle Pololáníka (2008) následovalo oslabení růstu cen nemovitosti a poté jejich propad. Dále uvádí, že došlo nejen k opožděným platbám hypotečního úvěru, ale také vzrostl počet propadlých zástav. Podle něj rostl počet zadlužených nemovitostí a klientů, kteří si nemohli dovolit splácet hypotéku, což vedlo ke ztrátám Fannie a Freddie a kontrolu nad těmito hypotečními agenturami musela převzít americká vláda. Pololáník (2008) zmiňuje, že bankrot hypotečního trhu odstartoval krizi, která vedla ke krachu dalších bank na Wall Street.

3.3.5 Příčiny hospodářských cyklů

„Zjednodušeně můžeme říci, že kolísání ekonomiky je způsobeno buď ze strany agregátní poptávky – mluvíme o poptávkovém šoku, nebo ze strany agregátní nabídky – mluvíme o nabídkovém šoku. Poptávkové a nabídkové šoky mohou být pozitivní a negativní. Pozitivní šoky vedou k expanzi a negativní šoky k recenzi.“ (Jindra, 2006).

3.3.6 Podobnosti a rozdíly mezi velkou hospodářskou krizí a současnou světovou finanční krizí

Podle Buřínkové (2008) spočívá jistá podobnost hned u vzniku těchto krizí. Podle ní Velká hospodářská krize ve třicátých letech vznikla kvůli extrémnímu

nadhodnocení akciových trhů a současná hospodářská krize má své kořeny na trhu hypotečním.

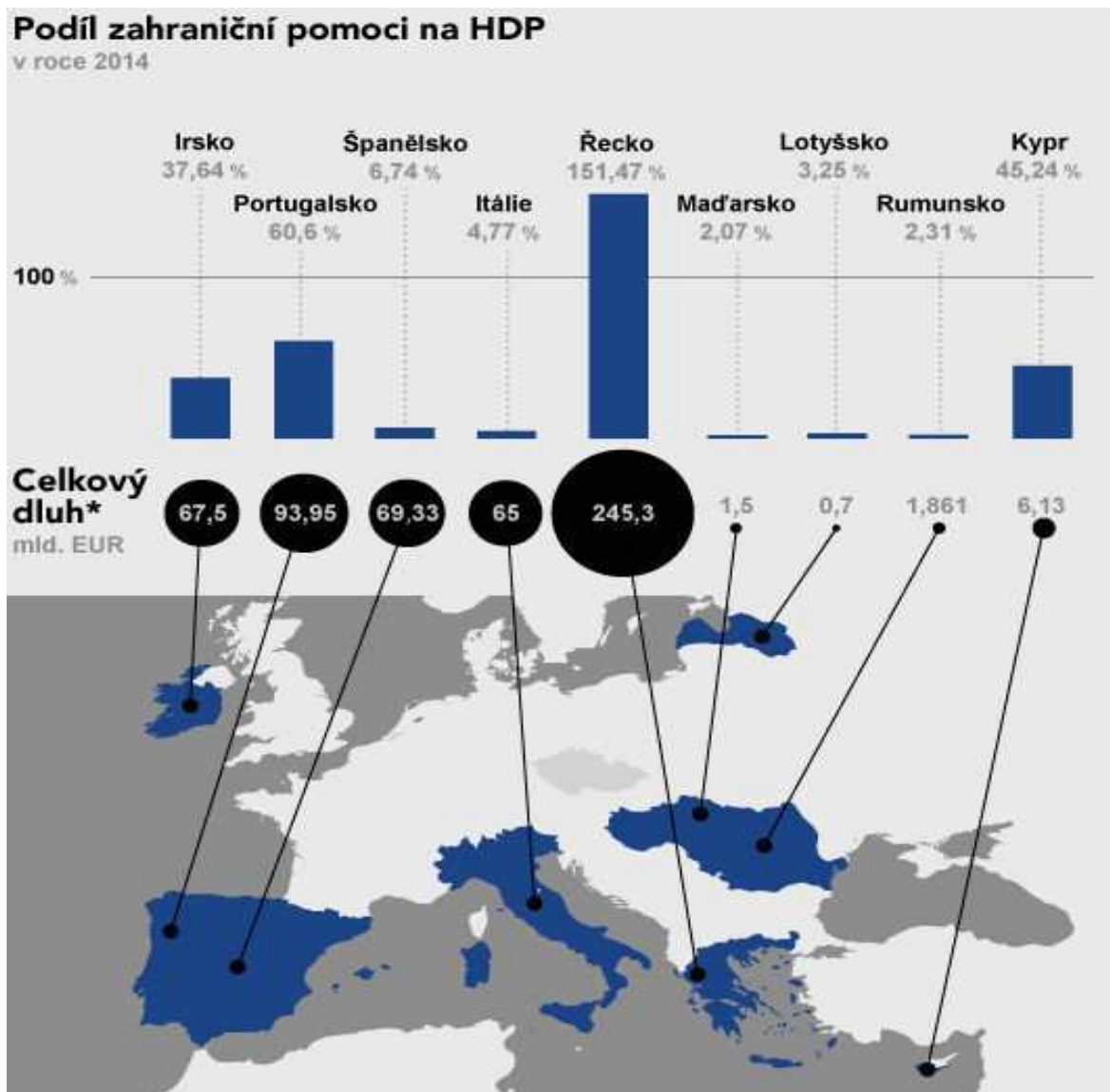
„Rozdíl můžeme najít i v chování americké centrální banky (Fed) a ostatních centrálních bank. Zatímco v letošním roce (článek 28. října 2008, pozn. autorky) na pomoc s úvěrovou krizí věnují miliardy dolarů a snižují úrokové sazby, v době počínající krize na začátku třicátých let Fed aplikoval restriktivní měnovou politiku a zvyšoval úrokové sazby.“ (Buřínková, 2008).

3.3.7 Příčiny, průběh a důsledky ekonomické krize v Řecku

„Řecko se dostalo do vážných finančních potíží kvůli bývalé vládě, která dlouhou dobu falšovala statistiky hospodaření země. Až na konci loňského roku (článek z roku 2010, pozn. autorky) nová socialistická vláda premiéra George Papandrea zveřejnila údaje, podle nichž rozpočtový deficit Řecka dosáhl 12,7 procenta hrubého domácího produktu (HDP). To mělo za následek zhoršení úvěrového hodnocení země od všech tří nejvýznamnějších ratingových agentur světa.“ (Hájek, 2010).

Podle Hájka (2010) vedlo zhoršení úvěrového hodnocení ke zdražení půjček, které Řecko potřebovalo k tomu, aby mohlo splácet své staré dluhy. Uvádí, že zpočátku Řecko hledalo samo pomoc u členských zemí eurozóny, ale v březnu roku 2010 summit Evropská unie určil mechanismus, jak budou členské země Evropské unie pomáhat zadluženému Řecku. Tento plán podle něj zahrnoval několika miliardové půjčky a pětiprocentní úrok. Dále uvádí, že řecká vláda také připravila opatření ke zlepšení finančního stavu země. Podle něj se jednalo například o zvýšení daně z velkých pozemků nebo snížení odměn pro zaměstnance. Tato opatření ovšem podle Hájka (2008) vedla k celonárodním stávkám.

Holanová a Kropáček (2015) uvádí, že Řecko není jediná evropská země, která potřebovala finanční pomoc od Evropské unie. Na obrázku č. 3 lze vidět výši zadluženosti evropských zemí včetně Řecka.

Obrázek 3 Podrobný přehled: Kolik dluží státy EU za finanční záchranu

Zdroj: Holanová, Kropáček, 2015

„V rámci prvního záchranného programu získalo Řecko v letech 2010 až 2011 celkem 73 mld. eur, z toho 20,1 mld. eur od MMF (mezinárodní měnový fond, pozn. autorky) a zbytek v rámci dvoustranných dohod od zemí eurozóny. Další peníze dostalo od MMF a eurovalu v průběhu druhého programu, který začal v roce 2012 (zatím měl pět kol a stále ještě běží). Splatnost dluhu u EFSF se pohybuje mezi lety 2032 až 2054. Dluh MMF už Řecko splácí – v posledních dvou letech vrátilo zhruba 8,4 mld. eur. Nyní je ale další pomoc ohrožena - po řeckých volbách nemají země eurozóny jistotu, kolik peněz se jim vrátí.“ (Holanová, Kropáček, 2015).

3.3.8 Současná situace Řecka

„Země ve čtvrtek (9.4.2015, pozn. autorky) dostala šest dní na to, aby přepracovala seznam reforem. Pokud jej jeho věřitelé "schválí", může Řecko dostat další peníze z mezinárodního záchranného programu, uvedl řecký list Kathimerini. Řecko mělo tento seznam předložit už na začátku dubna. S dokumentem ale nebyli mezinárodní věřitelé spokojeni a vytkli Aténám optimismus ohledně příjmů do rozpočtu.“ (ČTK, 2015)

“Eurozóna koncem února (r. 2015, pozn. autorky) předběžně souhlasila se čtyřměsíčním prodloužením záchranného programu pro Řecko, výplatu zbývajících 7,2 miliardy eur ale pozastavila do zhodnocení reformních plánů nové řecké vlády. Nejčastěji se odhaduje, že pokud Řecko tuto pomoc brzy nezíská, dojdou mu peníze 20. dubna 2015.” (ČTK, 2015)

4. PŘÍPADOVÁ STUDIE GEOPARK LESVOS

4.1 Vymezení a charakteristika území

V severovýchodní části Egejského moře se nachází třetí největší ostrov Řecka zvaný Lesbos, který se v roce 2004 stal součástí světové sítě geoparků pod patronací UNESCO (Zouros, 2008: 15). Do roku 2012 byla geoparkem jen západní část ostrova nazývaná Zkamenělý les (viz obrázek č. 4). Případová studie této bakalářské práce je zaměřena právě na tuto západní část ostrova - konkrétně na vesničku Sigri. Tato vesnička byla pro bakalářskou práci vybrána, protože toto místo je hlavním sídlem Zkamenělého lesa a je tedy nejnavštěvovanějším místem dané oblasti. Jiné vesnice se v této oblasti téměř nenacházejí, s výjimkou vesnice Liota, Erossos a Skala Erossos. Zde s velkou pravděpodobností rozvoj turismu či vliv ekonomické krize na residency a ekonomiku probíhá podobným způsobem.

Obrázek 4 Mapa Geoparku Lesbos

Zdroj: Konferencia Európskej siete geoparkov

Zouros (2008: 10) uvádí, že ve vesničce Sigri se nachází Muzeum Zkamenělého lesa (dále již jen Muzeum), které bylo založeno jako nezisková organizace v roce 1994 z důvodu zkoumání, pozorování, propagace, udržení a zachování jedinečného Zkamenělého lesa na Lesbosu. Dále zmiňuje, že Muzeum je jedním ze čtyř zakládajících členů evropské sítě geoparků a v roce 2000 se také stalo součástí světové sítě geoparků pod patronací UNESCO.

4.2 Geologické minimum

4.2.1 Vznik Zkamenělého lesa na Lesbosu

Podle Zourose (2008: 18) Lesbos nebyval vždy jen ostrovem. Uvádí, že téměř před šedesáti miliony lety byl Lesbos součástí pevniny, která se nazývala Aegida. Aegida podle něj zahrnovala většinu dnešního Řecka, včetně Egejského moře, které vzniklo vyořením země z prehistorického Tethyského moře.

Podle Pe-Piper a Piper (1993, 2002, cit. in Zouros 2008: 22) v období Miocénu, které sahá 21,5 až 16,5 milionu let do minulosti, byla v oblasti severovýchodní Aegidy zaznamenána velice intenzivní vulkanická aktivita, během níž bylo činných mnoho vulkánů, jejichž pozůstatky jsou v dnešní době stále viditelné. Podle nich sopečné výbuchy zapříčinily dopad obrovského kvanta vulkanického materiálu jako je láva, prach či sopečné bomby na zemský povrch. Tímto způsobem podle nich vulkanické kameny pokryly dvě třetiny Lesbosu do podoby, jakou známe dnes.

Zouros (2008: 23) také dále píše, že v této době vzkvétal v dané oblasti subtropický les, ve kterém existovalo mnoho vysokých stromů a nesčetné množství různých druhů rostlin jako například sekvoje, které dorůstaly výšky až 120m, dále také cypřiše, skořice nebo různé druhy palmových stromů.

Zouros (2008: 23) dále uvádí, že v oblasti Vatousa, z které byla prudce do atmosféry vystřelována enormní kvanta vulkanického materiálu jako láva, plyn a popel, způsobila vulkanická aktivita obrovské exploze, které zapříčinily zničení obrovského kuželového vulkánů a na místo toho zde byl vytvořen impozantní

kráter. Dále uvádí, že v dnešní době na tomto místě leží vesnice Vatousa, Hidira, Pterounda a Rema.

Dle Zourose (2008: 24) se intenzivní exploze plynů, způsobené vulkanickou erupcí, navalily přes les a byly zastaveny až nahromaděnými kmeny stromů, zatímco obrovské množství pyroklastického materiálu pokrylo hustý subtropický les. V důsledku toho byly podle něj téměř všechny stromy nalezeny polámané na zemi, zatímco všechny kmeny, které zůstaly stát vzpřímeně, přišly o většinu větví a listů. Také uvádí, že následovaly prudké deště, které obsahovaly zbytky popela. Tento déšť podle něj způsobil vznik prudkého toku bahna, který vedl k záplavám a následnému zakrytí celého regionu kmeny stromů.

Stromy, které byly zakryty těmito materiály, jak uvádí Zouros (2008: 24), nebyly spáleny ani se nerozložily působením času. Izolace atmosférických podmínek, nepřítomnost kyslíku a podzemní cirkulace horkých kapalin, které v sobě obsahovaly hojné množství křemíku, to vše podle něj vedlo k patřičnému zachování stromů. Celý tento proces zkamenění, jak dále zmiňuje, nastal v okamžiku, kdy se molekula po molekule nahrazovala organická hmota dřeva za oxid křemíku. Toto vše dle něj vedlo k perfektnímu zkamenění rostlinných tkání. Podle něj během následujících let odhalila eroze vulkanických hornin fosilizované kmeny se všemi detaily nedotknuté morfologie v zářivých barvách. (viz obr. č. 5)

Obrázek 5 Zkamenělý kmen, Zkamenělý les, Lesvos,

Zdroj: Lucie Uhlová (2014)

4.3 Analýza geoturismu

4.3.1 Popis stavu geoturismu v Sigri

Zouros (2010) uvedl v rozhovoru pro časopis The George Wright Society, že hlavním cílem geoturismu v Sigri je prezentovat a interpretovat geologické a krajinné dědictví na území Geoparku Sigri návštěvníkům. Podle Zourose (2010) je také důležité seznámit návštěvníky s procesy, které jsou spojeny se vznikem Zkamenělého lesa, geologickým vývojem a s přírodním dědictvím této destinace prostřednictvím naučných prezentací či tematických prohlídek s vyškoleným geoprůvodcem, během nichž by si měli návštěvníci uvědomit, jak velkou geologickou hodnotu toto místo má.

Každoročně se zde pořádá nesčetná řada kulturních a vědeckých akcí jako jsou například různé festivaly, vědecké přednášky, divadelní představení nebo projekce dokumentárních filmů (viz obr. č. 6). Podle Zourose (2010) se v roce 2007 zúčastnilo agroturistického festivalu až 28 000 návštěvníků, podle něj se prostřednictvím těchto akcí geopark snaží přilákat nové návštěvníky, kteří by

mohli projevit zájem o přírodní dědictví. Muzeum je také místem, kde se konají různé mezinárodní a národní konference, které přivádí do geoparku mnoho vědců z celého světa, což samozřejmě napomáhá ke zviditelnění Zkamenělého lesa.

Obrázek 6 Místo, kde se konají divadelní představení a festivaly

Zdroj: Lucie Uhlová (2014)

Geopark také klade velký důraz na propagaci především prostřednictvím tisku či televizních medií.

4.3.2 Nabídka geoturismu v Sigri

Muzeum nabízí pro návštěvníky široké spektrum geoturistických produktů a atrakcí. Jen v samotné budově Muzea může návštěvník využít velice bohatý program jako je například zhlédnutí krátkého videa o vzniku Zkamenělého lesa nebo se může účastnit prohlídky muzea, kterou má na starosti vyškolený geoprůvodce. Návštěvník zde může vidět například výstavu evolučního vývoje na Zemi, ukázky geologických atrakcí z ostatních světových geoparků a samozřejmě také části zkamenělých stromů vzniklých právě na Lesbosu. Součástí prohlídky je i Egejská expozice nebo agroturistická expozice.

Pro náročnější návštěvníky je zde připraven i simulátor zemětřesení, kde si každý může vyzkoušet, jaké to je, když na ostrově udeří silnější zemětřesení. V prostorách kavárny se nachází agroturistická výstava, kde návštěvníci mohou ochutnat výrobky místního agrodružstva. Toto družstvo se skládá ze skupiny místních žen, které nabízejí Muzeu své podomácku zhotovené výrobky, jako jsou například marmelády, alkoholické nápoje či drobné suvenýry.

Muzeum také pořádá víkendové kurzy pro základní a střední školy, které obsahují naučné prezentace o vzniku geoparku, a studenti si také mohou sami vyzkoušet práci místních geologů, která se skládá například z obrábění nalezených zkamenělých částí stromů ze všech koutů ostrova.

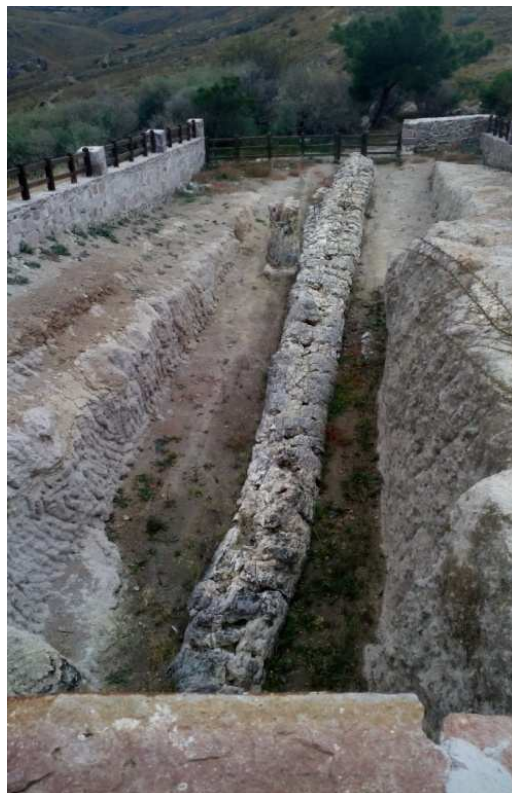
Ve venkovní části muzea se nachází takzvaný Sigri Park, kde návštěvník může využít speciálně vybudované trasy, která vede mezi odkrytými pozůstatky zkamenělých stromů. Největší raritou je zde podle Zourose (2010) pozůstatek jehličnatého stromu (sekvoje), u kterého bylo zachováno až devět zkamenělých kořenů.

Návštěvníci také mohou navštívit Park Zkamenělého lesa, který se od Muzea nachází zhruba 5km. Zde jsou zbudovány čtyři různé trasy a návštěvníci zde mohou najít například nejvyšší stojící zkamenělý kmen na světě, který měří více než sedm metrů (viz obr. č. 8) nebo se zde také nachází nejdelší ležící zkamenělý kmen, který měří bezmála dvacet tři metrů (viz obr. č. 9).

Obrázek 7 Nejvyšší stojící zkamenělý strom na Lesbosu

Zdroj: Lucie Uhlová (2014)

Obrázek 8 Nejdlejší ležící zkamenělý kmen na Lesbosu

Zdroj: Lucie Uhlová (2014)

Velice zajímavá může být také návštěva Parku Plaka. A podle vlastního průzkumu by od letošního roku měl být v provozu Park Nissiopi, který se nachází na přilehlém ostrůvku u Sigri, kam by se návštěvníci měli dopravit speciální lodí s proskleným dnem, aby mohli vidět zkamenělé stromy, které se nacházejí na dně moře.

4.3.3 Poptávka geoturismu v Sigri – segmenty návštěvníků na Sigri

Sigri navštíví ročně tisíce návštěvníků – ovšem ani přes opakované snahy nebylo sehnáno konkrétní číslo návštěvníků. Pokud jde o segment návštěvníků, nedá se přesně říct, který z nich převažuje, protože skupiny které park navštěvují,

jsou opravdu různorodé. Ale jedná se především o školní skupiny – Muzeum má i speciální programy pro zdravotně či mentálně postižené děti, rodiny s dětmi, ale i geologické příznivce. Návštěvníky, kteří přijedou do Sigri trávit letní dovolenou a zláká je návštěva Muzea, jsou díky zvýšené propagaci také turecké návštěvy.

4.3.4 Přínos geoturismu pro obyvatele Sigri

Podle Zourose (2010) geoturismus v Sigri klade jasný důraz na podporu místních podniků a rozvoj místních komunit. Důležitou složkou manažerského plánu Geoparku Sigri je podle Zourose rozvoj místní ekonomiky. Podle něj si Geopark Sigri vytvořil úzké vazby s místními podniky, restauracemi či menšími ubytovacími zařízeními za účelem poskytnutí nezbytné infrastruktury vyhovující neustále rostoucímu počtu návštěvníků parku. Zouros také uvádí, že největší počet návštěvníků jezdí do parku v letní sezóně, tedy od června do září, cílem je rozšířit tuto návštěvní sezónu i na jaro a na podzim.

Pro místní obyvatelstvo to tedy dle Zourose (2010) znamená mnoho nových příležitostí v oblasti cestovního ruchu. Podle něj to jasně dokazuje fakt, že počet takzvaných „bed and breakfast“ zařízení se v Sigri v posledních několika letech až zdvojnásobil. Geopark se také podle Zourose (2010) snaží zachovat výrobu místních řemesel jako je například výroba drobných suvenýrů či drobných fosilních odlitků. Právě tyto výrobky si mohou návštěvníci zakoupit v Muzeu. A jak již bylo zmíněno, je zde podpořena práce ženského agroturistického družstva, které návštěvníkům také nabízí své ručně vyrobené produkty.

Nová pracovní místa lze tedy najít nejen v oblasti zakládání nových ubytovacích či jiných zařízení pro návštěvníky, ale také samotné Muzeum nabízí různorodou nabídku na pozice jako je například geoprůvodce, geolog, ale také bezpečnostní ostraha Muzea či obsluha v baru, který se nachází v Muzeu.

4.4 Průběh šetření a jeho výsledky

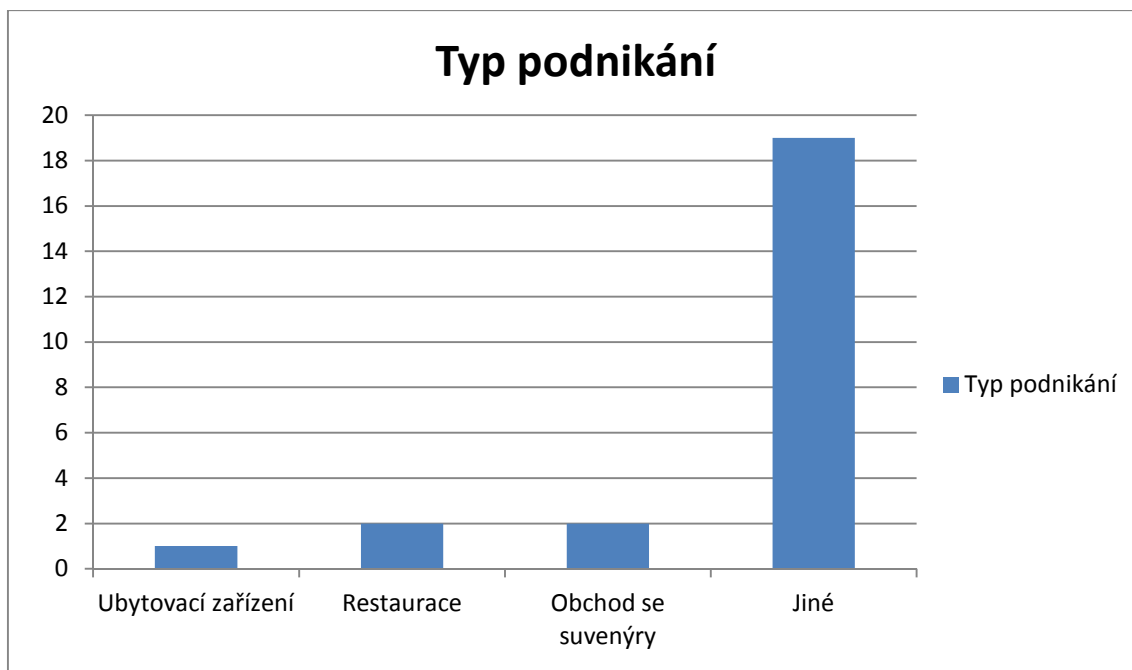
4.4.1 Řízené rozhovory

Řízený rozhovor byl zaměřen především na dopady ekonomické krize, týkající se změny poměru místních a zahraničních návštěvníků a na změnu denní útraty návštěvníků ve vesničce Sigri. Cílem rozhovoru bylo zjistit, jak velké dopady tato ekonomická krize má na změnu poměru místních a zahraničních návštěvníků a zda tato krize vedla nějakým způsobem i ke změně jejich denní útraty v dané destinaci. Pro řízený rozhovor bylo vybráno dvacet tři místních obyvatel. Všichni tito místní obyvatelé zaměřují své podnikání do oblasti cestovního ruchu. Většina dotazovaných ochotně odpovídala na všechny položené otázky, ovšem ne pokaždé bylo možné, aby dotazovaný odpověděl na každou otázku, a to z důvodu odlišného typu podnikání či délky provozní činnosti.

4.5 Zpracování výsledků řízených rozhovorů

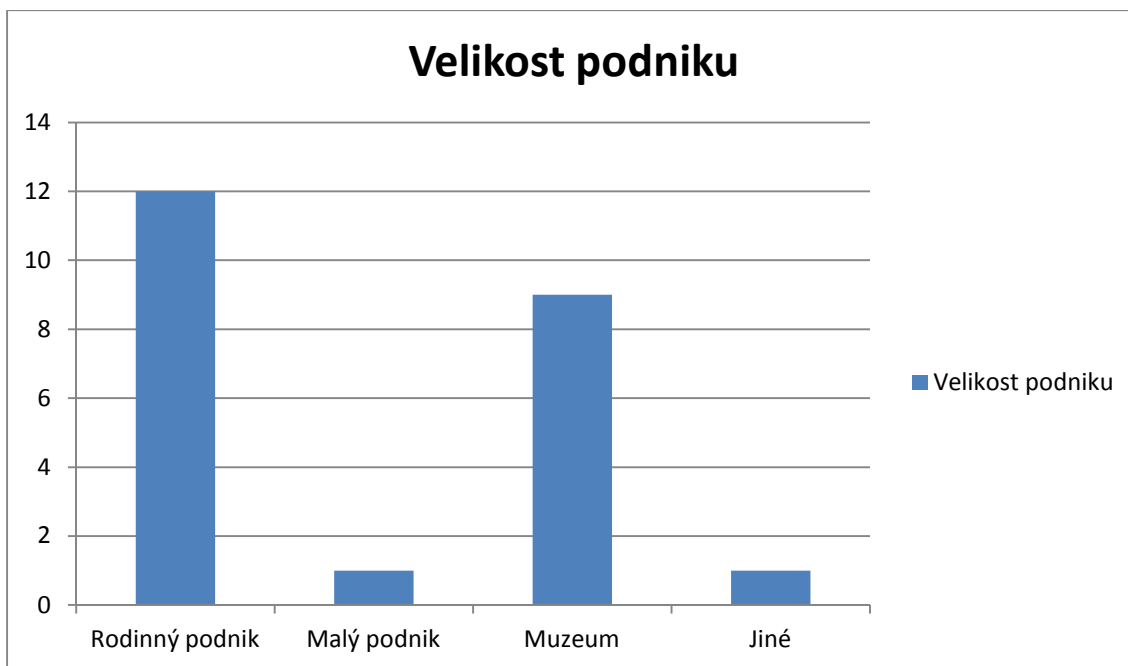
4.5.1 Typ, velikost a délka podnikání

Rozhovory byly místním obyvatelům podávány hlavně na základě různorodosti branží. Byly vybrány tyto podniky: ubytovací zařízení, surfařský klub, výrobce mléka, rybář, majitelé mini marketů, majitelka místní pošty, zemědělec, dva krámky se suvenýry, z nichž se jeden zaměřuje na výrobky z mušlí, pekárna, zeleninový krámk, restaurace, dokonce se podařilo získat i rozhovor s bývalým starostou vesnice Sigri a nedílnou součástí byly také rozhovory s několika zaměstnanci Muzea, jelikož je Muzeum ve vesnici hlavním zdrojem pracovních míst. Pozice těchto zaměstnanců byly například: vyškolení geoprůvodci, geologové, manažer Muzea, uklízečka, prodavačka v tamním krámku se suvenýry, jež je současně i kavárna a také se závozníkem Muzea. Situace zakreslena v grafu č. 1.

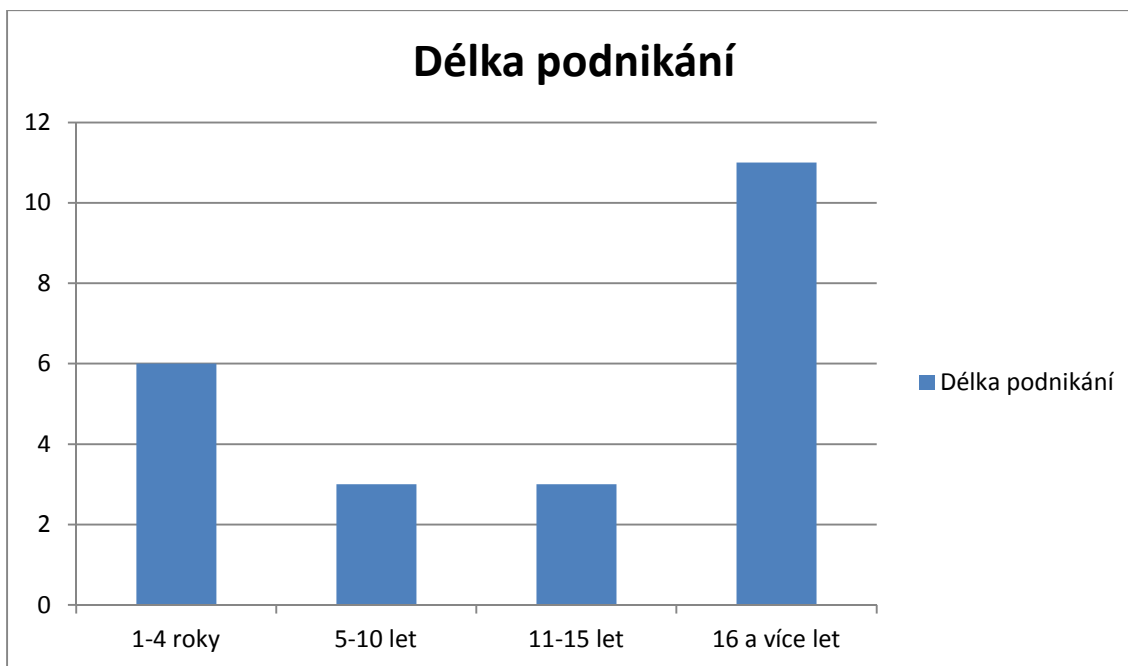
Graf č. 1 - Typ podnikání

Pokud jde o velikost podniku či zařízení, daly by se tyto odpovědi rozdělit do dvou skupin. A to na zaměstnance Muzea a na majitele rodinných podniků. Všichni dotazovaní, kteří nepracují v Muzeu, odpověděli, že jejich podnik nemá více než deset zaměstnanců. Většinou se jedná spíše o dva až tři zaměstnance a to především o členy rodiny. V Sigri lze nalézt převážně podniky rodinného typu. Muzeum během plné sezóny zaměstnává až čtyřicet osm zaměstnanců, jak je patrné z grafu č. 2, ve kterém byla velikost podniků rozdělena do kategorie rodinný podnik (2 - 3 zaměstnanci), malý podnik (4 - 10 zaměstnanců), Muzeum (40 - 50 zaměstnanců) a kategorie jiné (bývalý starosta vesnice).

Graf č. 2 – Velikost podniku

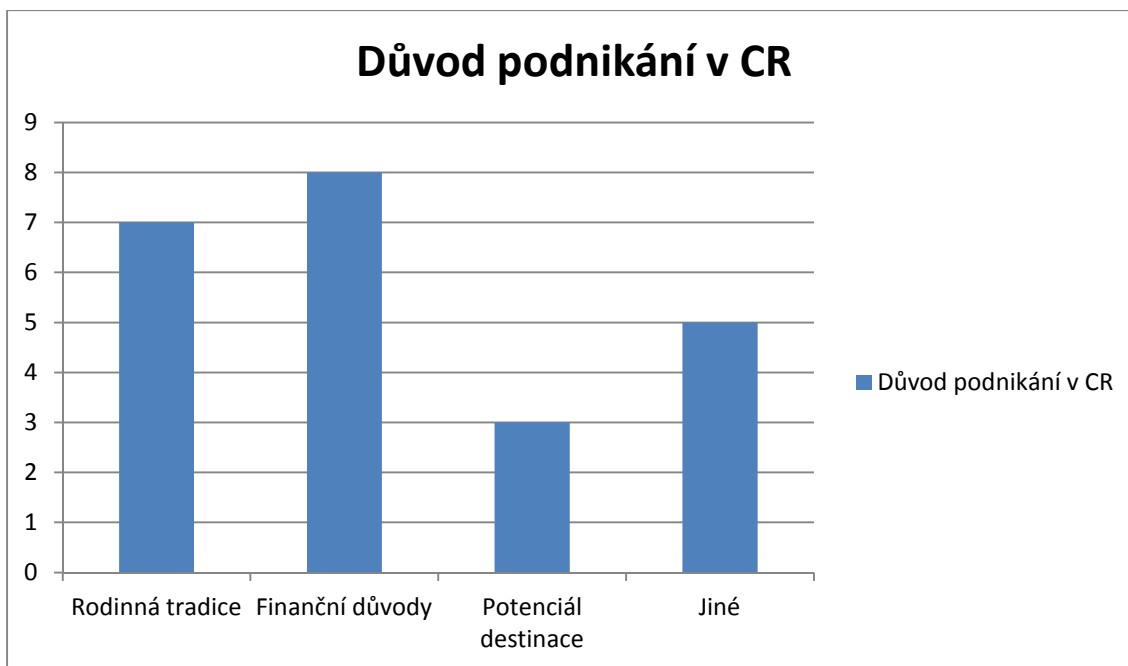
Co se týče délky podnikání v oblasti cestovního ruchu, zde by se odpovědi opět daly rozdělit na dvě skupiny. Muzeum je v provozu od roku 1994, tedy již dvacet jedna let. Délka pracovní činnosti zaměstnanců v Muzeu se jednotlivě liší v řádu od šesti měsíců až po čtrnáct let. Nejdéle zde pracuje ředitel Muzea Nickolas Zouros, který zde provozuje svou činnost již od počátku založení Muzea. Pokud jde o rodinné podniky, nejdelší tradici má místní pekařství, které je v provozu již třicet pět let. Další místní podniky zde provozují svoji činnost řádově dvacet let, například místní rybáři či zemědělci. Jsou zde ale i mladší podniky, jako je například krámk se zeleninou nebo restaurace či mini market, které jsou v provozu zatím jen tři roky. Ilustrace viz graf č. 3.

Graf č. 3 - Délka podnikání

4.5.2 Charakter podnikání

Další položená otázka se týkala důvodu, proč místní obyvatelé začali podnikat v cestovním ruchu. Respondenti uváděli různé důvody, kvůli kterým začali podnikat v cestovním ruchu, jedním z nejčastěji uváděných důvodů byly zejména finance. Lidé si myslí, že potenciál cestovního ruchu v Sigri může přilákat mnoho návštěvníků a místní obyvatelé to mohou využít v podobě zakládání nových ubytovacích či stravovacích zařízení. Majitel surfařského klubu založil tento podnik například z důvodu jedinečnosti, jelikož na Lesbosu panují skvělé povětrnostní podmínky, ale ještě nikdo tam žádný takový podnik nezřídil. Spousta obyvatel také odpovídalo, že v cestovním ruchu podniká, protože je to například rodinná tradice vlastnit restauraci nebo krámk se suvenýry. Zaměstnanci Muzea na tuto otázku neodpovídali až tak jednoznačně, ale předkládali mnoho důvodů, například že nemohli sehnat žádné jiné zaměstnání, nebo z důvodu vystudování oboru geologie a také, že nabídku pracovat zde dostali od vedení Muzea, a tak se rozhodli tuto nabídku přijmout. Jeden zaměstnanec byl do Muzea přemístěn z jiného muzea na ostrově. Tuto situaci ilustruje graf č. 4.

Graf č. 4 - Důvod podnikání v CR

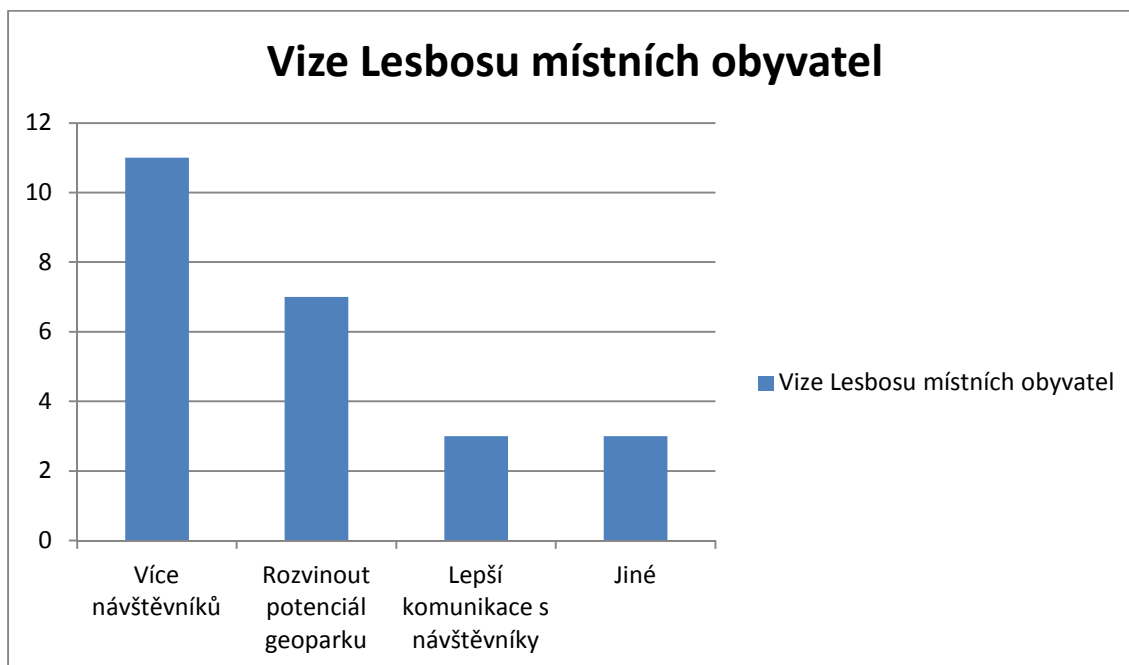
4.5.3 Spolupráce místních podniků s Geoparkem Sigri

Bylo to opravdu velmi překvapivé zjištění, ale žádný z rodinných podniků nespolupracuje jakýmkoliv způsobem s Geoparkem Sigri. Jediný bývalý starosta Sigri spolupracuje s Geoparkem Sigri tak, že propůjčuje svou loď místním dělníkům, kteří jezdí na přilehlý ostrůvek budovat nové geostezky, jelikož od letošního roku bude v provozu na tomto ostrůvku nový park s názvem Nissiopi.

4.5.4 Vize místních podniků pro cestovní ruch na Lesbosu

Vizí pro cestovní ruch na Lesbosu mělo místní obyvatelstvo opravdu mnoho. Ovšem v několika bodech se jednoznačně shodují - viz graf č. 5. Za prvé by většina obyvatel ráda do Sigri přilákala více nových návštěvníků. Mnoho z nich vidí velký potenciál v možnostech Geoparku Sigri a také v alternativních sportech či v pozorování ptáků, jelikož Lesbos leží blízko asijské části Turecka, lze zde najít mnoho zajímavých a jedinečných druhů ptáků. Sigri také může být velkým lákadlem pro rodiny s dětmi, jelikož je zde klid a téměř žádný noční život (mimo letní sezónu). Podle některých dotazovaných by se také mělo zlepšit chování

k návštěvníkům nehledě na to, odkud pocházejí (neblahé vztahy mezi tureckým a řeckým obyvatelstvem), a také by se měla do budoucna zlepšit komunikace s návštěvníky.

Graf č. 5 - Vize Lesbosu místních obyvatel

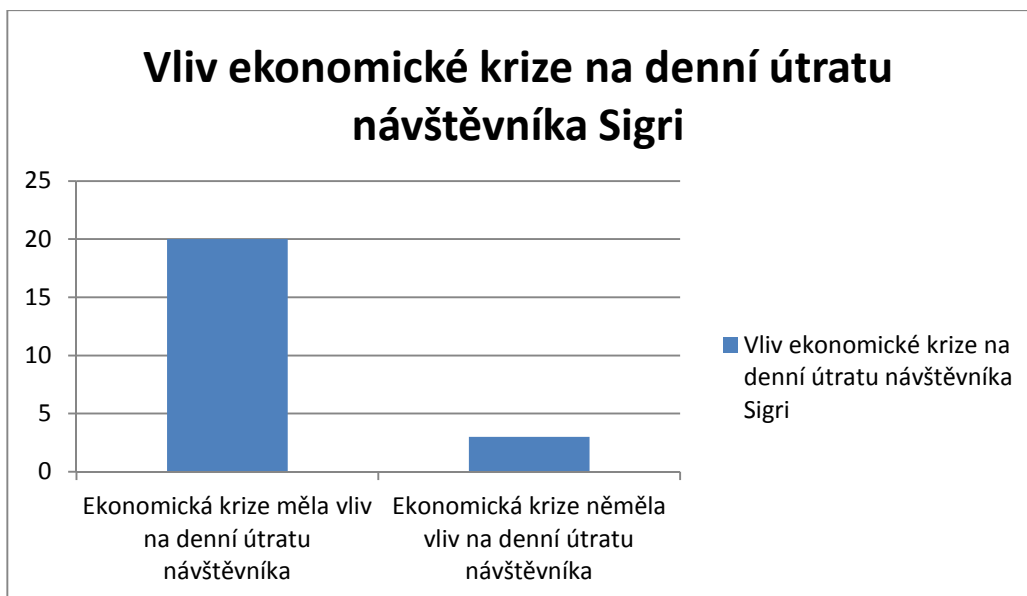
4.5.5 Vliv ekonomické krize na místní podniky

Pokud jde o otázku, zda měla ekonomická krize vliv na podnikání místních obyvatel v Sigri, odpověď byla téměř jednoznačná, jelikož ekonomická krize měla vliv na podnikání téměř všech dotazovaných a to samozřejmě v negativním slova smyslu, situaci ilustruje graf č. 6. Podle manažera Muzea Gergiose Grimpylakose (2014), klesl počet návštěvníků v Muzeu v roce 2009 o šedesát procent. Pouze tři dotazované podniky nepocítily žádný vliv v počtu návštěvníků, jednalo se o pekárnu, rybáře a surfařský klub.

Graf č. 6 – Vliv ekonomické krize na podnikání v Sigrí

Pokud jde o změnu denní útraty návštěvníků během ekonomické krize, dotazovaní se v odpovědích na tuto otázku opět téměř jednoznačně shodli, jelikož ekonomická krize podle jejich výpovědí měla skoro ve všech podnicích vliv na změnu denní útraty, která se projevila samozřejmě v tom, že návštěvníci v místních podnicích začali utrácet méně peněz. Výjimkou opět zůstává místní pekárna, rybáři a surfařský klub, tyto podniky opět nepocítily žádný vliv ekonomické krize, která by vedla ke změně denní útraty návštěvníků v těchto zařízeních. Viz graf č. 7.

Graf č. 7 – Vliv ekonomické krize na denní útratu návštěvníka Sigri

Je opravdu velice složité odpovědět jednoznačně na otázku, ve kterém roce zasáhla ekonomická krize nejvíce jednotlivé podniky, protože každý podnik tuto krizi zasáhla v jiném roce. Tuto situaci ilustruje graf č. 8. Například bývalý starosta Sigri, Christos Tzetzias (2014), tvrdí, že Muzeum bylo ekonomickou krizí nejvíce zasaženo v letech 2011-2013, a že rok 2009 je téměř srovnatelný s počtem návštěvníků z roku 2014. Dále také uvedl, že se od roku 2015 očekává ještě větší nárůst návštěvníků na základě podaných rezervací. Pokud jde o menší podniky, tak převážná většina byla zasažena roku 2011, ovšem značná část pocítila krizi už v roce 2009 či v roce 2010. A některé mladší podniky, které jsou na trhu dva nebo tři roky, nemohly na tuto otázku odpovědět vůbec, protože v době zásahu největší ekonomické krize, ještě neexistovaly.

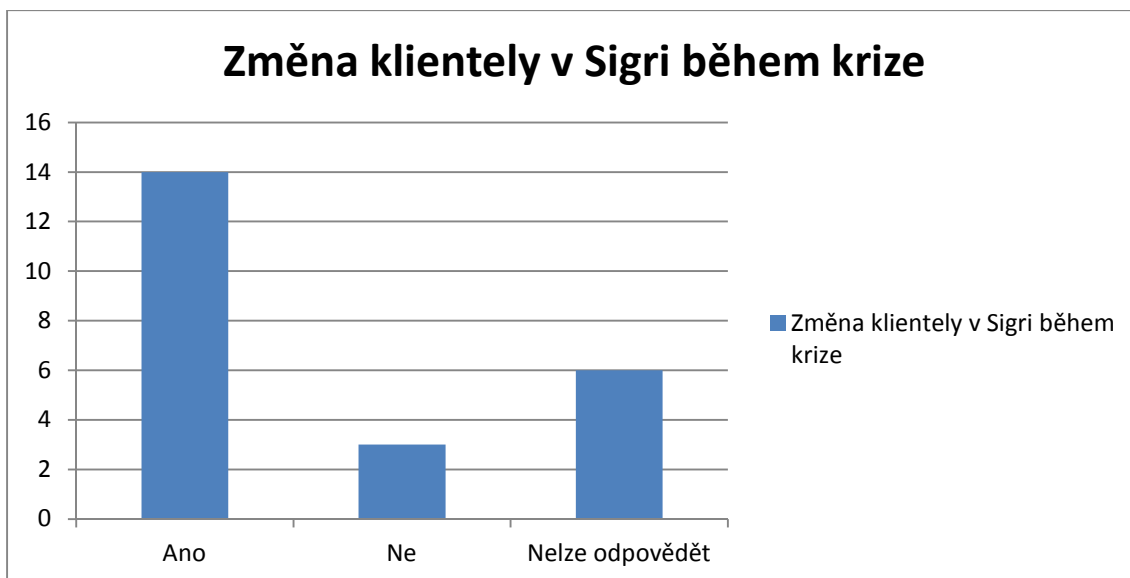
Graf č. 8 – Největší zásah ekonomické krize v Sigri

Na otázku, z jaké oblasti přijíždí nejvíce návštěvníků, převážná většina dotazovaných odpověděla, že nejvíce návštěvníků přijíždí na Lesbos právě z Řecka, i přes to, že jejich počet díky krizi rapidně poklesl. Pokud jde o zahraniční návštěvníky, jedná se především o návštěvníky z Nizozemska, Rakouska, Francie, Itálie, Velké Británie či Německa a v poslední době stále stoupající počet návštěvníků z Turecka. Přes letní sezónu se v Sigri nachází i početné skupinky českých návštěvníků, ale také návštěvníci z daleké Asie, Austrálie či z USA. Viz graf č. 9.

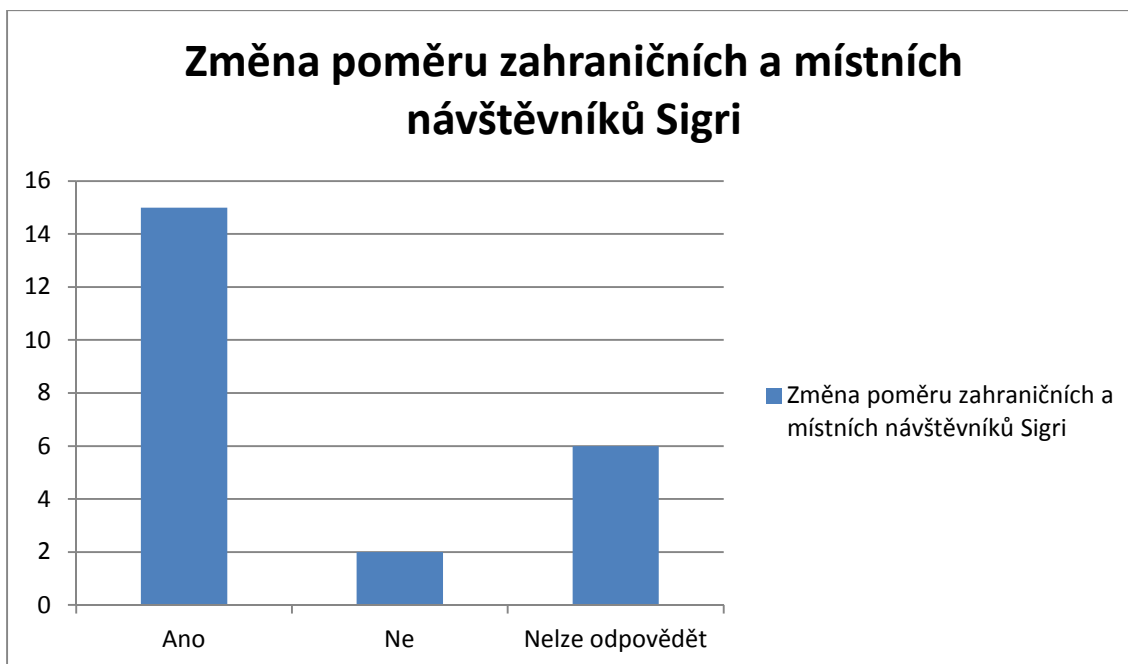
Graf č. 9 – Zdrojové oblasti návštěvníků Sigrí

Na otázku, zda během ekonomické krize pocítili místní obyvatelé změnu klientely ve svých zařízeních či podnicích, se téměř jednoznačně shodli v tom, že během krize pocítili změny v podobě poklesu návštěvnosti řeckých návštěvníků. Pokud jde o mladší podniky, opět nebylo možné, aby na tuto otázku odpověděly. Situaci ilustruje graf č. 10.

Graf č. 10 - Změna klientely během krize

Na otázku, zda se během ekonomické krize změnil poměr zahraničních a místních návštěvníků se shodli téměř všichni dotazovaní. Situace zakreslena do grafu č. 11. Samozřejmě opět nemohli odpovědět majitelé mladších podniků. Většina dotazovaných si myslí, že se během ekonomické krize razantně změnil poměr návštěvnosti zahraničních a místních návštěvníků. U poměru zahraničních návštěvníků místní obyvatelstvo nezaznamenalo žádný velký rozdíl, snad jen v tom, že v posledních letech do Sigri přijíždí stále více tureckých návštěvníků, což je způsobeno především zvýšenou propagací Zkamenělého lesa v Turecku. Pokud jde ovšem o poměr návštěvnosti místních řeckých návštěvníků, jedná se o rozdíl obrovský. Bývalý starosta Sigri Tzetzas (2014) tvrdí, že se jedná o více než padesáti procentní úpadek návštěvníků. Majitelka restaurace toto také potvrdila tím, že před krizí jezdily řecké rodiny do Sigri na dovolenou na celý měsíc, nyní se zde zdrží maximálně na dva týdny.

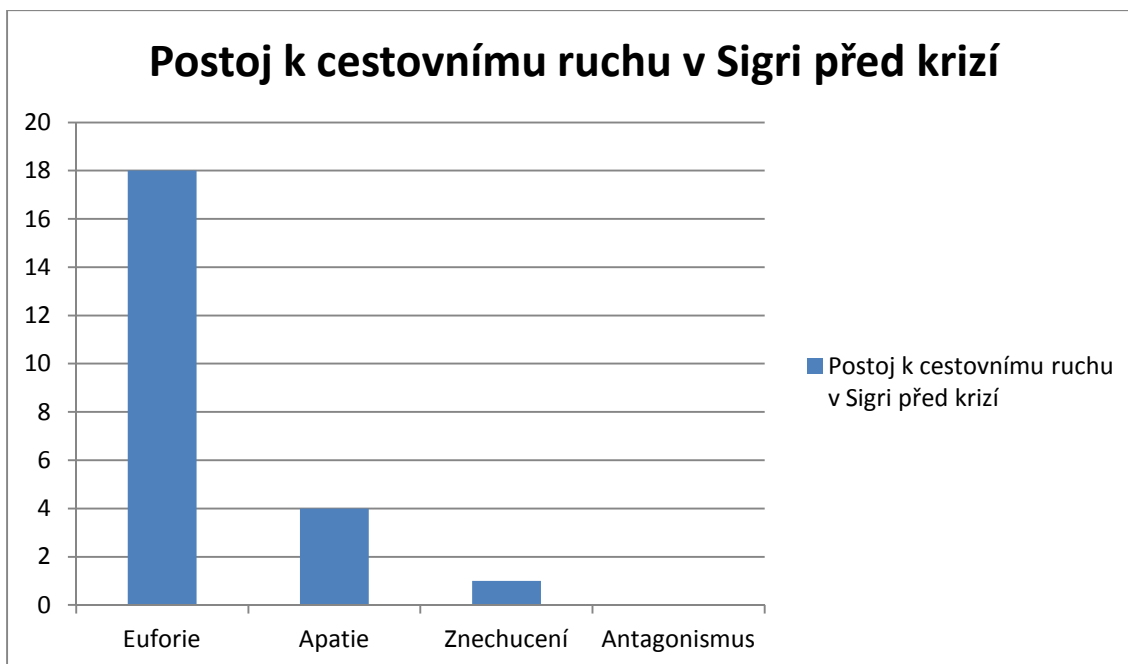
Graf č. 11 - Změna poměru návštěvníků

4.5.6 Postoj residentů k návštěvníkům

Poslední otázka, která byla součástí řízeného rozhovoru, se týkala osobního postoje místních obyvatel vůči návštěvníkům. Tato otázka byla rozdělena do dvou částí. První část se zaměřovala na postoj residentů k návštěvníkům před vypuknutím ekonomické krize a druhá část se zaměřovala na současný postoj místních obyvatel k návštěvníkům, kteří přijíždějí do Sigri.

a) Váš postoj k cestovnímu ruchu v Sigri před krizí byste označil jako:

- euforie (oceňujete přínosy místního turismu na Váš život)
- apatie (přizpůsobujete se, zvykáte si na místní turismus i s jeho negativy)
- znechucení (začínáte vnímat spíše negativní dopady místního turismu na Váš život)
- antagonismus (měl/a jste negativní postoj vůči tomu, co místní turismus Vašemu životu přináší)

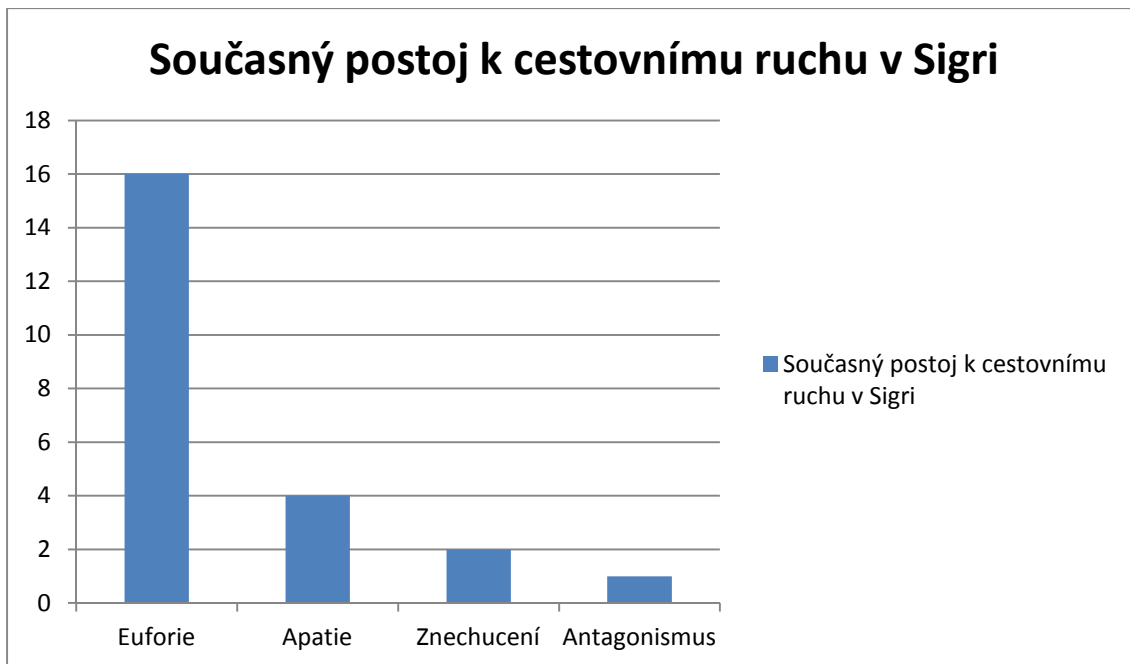

Graf č. 12 – Postoj k cestovnímu ruchu v Sigri před krizí

Z grafu č.12 lze usoudit, že téměř všichni dotazovaní prožívali podle Doxyho iritačního indexu (příloha č. 2) euforii. Jen čtyři dotazovaní si zatím zvykali na cestovní ruch v oblasti a pouze jeden rezident vnímal jen negativní dopady cestovního ruchu na danou destinaci. Co se týče negativního postoje vůči tomu, co místním obyvatelům přináší turismus v Sigri, lze konstatovat, že před vypuknutí ekonomické krize se takto žádný dotazovaný necítil.

b) Váš současný postoj k cestovnímu ruchu v Sigri byste označil jako:

- euforie (oceňujete přínosy místního turismu na Váš život)
- apatie (přizpůsobujete se, zvykáte si na místní turismus i s jeho i s negativy)
- znechucení (začínáte vnímat spíše negativní dopady místního turismu na Váš život)
- antagonismus (máte negativní postoj vůči tomu, co místní turismus Vašemu životu přináší)

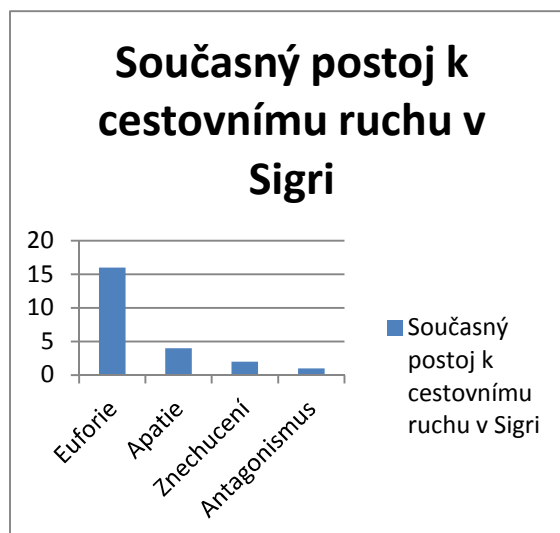

Graf č. 13 – Současný postoj k cestovnímu ruchu v Sigri

Odpovědi na otázku, jaký je současný postoj místních obyvatel k cestovnímu ruchu v Sigri, se lišily. Počet rezidentů, kteří oceňují přínos turismu ve svém životě, se mírně snížil, zatímco apatii pociťuje stále stejný počet dotazovaných. Z grafu č. 13 lze dále vyčíst, že narostl i pocit znechucení a dokonce se zde objevil i případ, kdy má rezident negativní postoj vůči tomu, co mu turismus v Sigri přináší do života.

Graf č. 12 – Postoj k cestovnímu ruchu v Sigri před krizí

Graf č. 13 – Současný postoj k cestovnímu ruchu v Sigri

Z grafů vyplývá, že jak před ekonomickou krizí (18 dotazovaných), tak i v současné době (16 dotazovaných), kdy ekonomická krize stále probíhá, se většina místních obyvatel nachází ve stavu euforie, oceňují tedy přínosy místního turismu ve svém životě. Jelikož je Sigri izolovaná vesnice, většina rezidentů stále vítá příjezd nových návštěvníků pozitivním způsobem, protože mají možnost poznat nové tváře a zažít s nimi nové zážitky.

Podle tvrzení manažera Muzea, Georgiose Grimpylakose(2014), se v Sigri nachází několik (neuvádí přesné číslo) domů k pronájmu, které nabízejí místní obyvatelé návštěvníkům, dále pět taveren (mimo sezónu v provozu jen tři), čtyři kavárenské bary, jedno stravovací zařízení orientované na podávání místní speciality souvlaki, dva mini obchody a rybáři, kteří prodávají své zboží do taveren. Chod těchto podniků je závislý na počtu přijíždějících návštěvníků do destinace a majitelé podniků si to uvědomují, proto oceňují jejich přínos.

Z grafů dále vyplývá, že se počet rezidentů, kteří se nacházejí podle Doxeyho iritačního indexu ve stavu apatie, nezměnil ani během krize a stále jedná se o čtyři

místní obyvatele, kteří si zvykají na turismus i s jeho negativy. Za negativa se mohou považovat podle jednoho z dotazovaných místních obyvatel například přeplněné kapacity během letní sezóny a tím způsobený hluk a zvýšený nepořádek na veřejném prostranství.

Z grafů lze také dále vyčíst, že se během krize zvýšil pocit znechucení z jednoho na dva z dotazovaných. Dva respondenti tedy během krize začínají vnímat spíše negativní dopady turismu na jejich život. V porovnání těchto dvou grafů je zřejmé, že se objevil první případ, kdy rezident pociťuje vůči turismu antagonismus a má tedy negativní postoj k tomu, co přináší turismus do jeho života, ovšem toto číslo je vůči euforii zanedbatelné a dalo by se na základě daného průzkumu říci, že nadpoloviční většina obyvatel vnímá turismus v Sigri pozitivně převážně kvůli tomu, že v momentě ekonomické krize je cestovní ruch v Sigri hlavním zdrojem příjmů.

4.6 Odvození životního cyklu destinace

Podle Butlerova modelu životního cyklu destinace by se dal popsat vývoj Geoparku Sigri pravděpodobně následujícím způsobem, ovšem kvůli nedostatečnému množství informací a konkrétních dat nelze brát platnost tohoto vývoje zcela vážně:

Fáze objevení

Na základě výpovědí zaměstnanců Muzea během řízených rozhovorů bylo zjištěno, že v minulosti lidé používali fosilie na různé věci, jako byla například stavba domů. Ovšem od 80. let, kdy se toto území stalo součástí národního dědictví, si místní obyvatelé uvědomili hodnotu fosilií a samo místní obyvatelstvo začalo odevzdávat nalezené fosilie přírodním institucím. Právě v tento okamžik nejspíše nastal zásadní zlom, kdy došlo k *objevení* potenciálu území a v roce 1994 zde došlo k založení Muzea. Do destinace začaly neorganizovaně přijíždět skupinky návštěvníků, kteří byli zlákáni jedinečností zkamenělých stromů a vzdáleností místa. Tito návštěvníci využívali místní nerozvinutou infrastrukturu a byli v užším kontaktu s rezidenty.

Fáze vtažení

Na základě pravidelných návštěv destinace ze strany návštěvníků, se někteří místní obyvatelé začali realizovat v podnikání zaměřené na cestovní ruch. Jednalo se například o zřízení soukromých ubytovacích zařízení nebo vybudování taveren a kaváren na pobřeží. Tyto kapacity byly zřízeny na základě uspokojení nároků návštěvníků, kteří přijížděli do destinace. V této fázi se Muzeum snažilo o zvýšenou propagaci území a v době letní sezóny zde byla zbudovaná infrastruktura umožňující snadnější přístup do destinace.

Fáze rozvoje

„Velikost dané destinace cestovního ruchu se mění v průběhu jejího životního cyklu.“ (Vystoupil a spol., 2007) Jasným příkladem je území Sigri, které se podle Zourose (2008: 11) v roce 2004 stalo zakládajícím členem Evropské Sítě Geoparků a stalo se tedy jedním z prvních geoparků vůbec a následně bylo toto území v roce 2012 rozšířeno na celý ostrov. Díky nálepce geoparku začalo být toto území propagováno po celém světě, což přilákalo do destinace mnoho zahraničních návštěvníků, to vedlo k rozšíření ubytovacích a stravovacích kapacit. Svou činnost zde začaly provozovat cestovní agentury, které začaly propagovat činnost nově založeného surf klubu, který si zde zřídil zahraniční podnikatel a jehož hlavní atraktivitou je windsurfing a další sportovní aktivity, které nemají s rozvojem geoturismu nic společného, ovšem návštěvníci, kteří přijeli do surf klubu navštívili i Muzeum a samotný Geopark Sigri. S nárůstem nových návštěvníků bylo tedy nutné, aby nedošlo k překročení únosné kapacity území, jelikož se podle Zourose (2014) v roce 2007 zúčastnilo 28 000 návštěvníků každoročně pořádaného agroturistického festivalu. Toto číslo návštěvníků mnohonásobně převýšilo počet místních obyvatel, jelikož v Sigri žije zhruba dvě stě rezidentů.

Fáze konsolidace

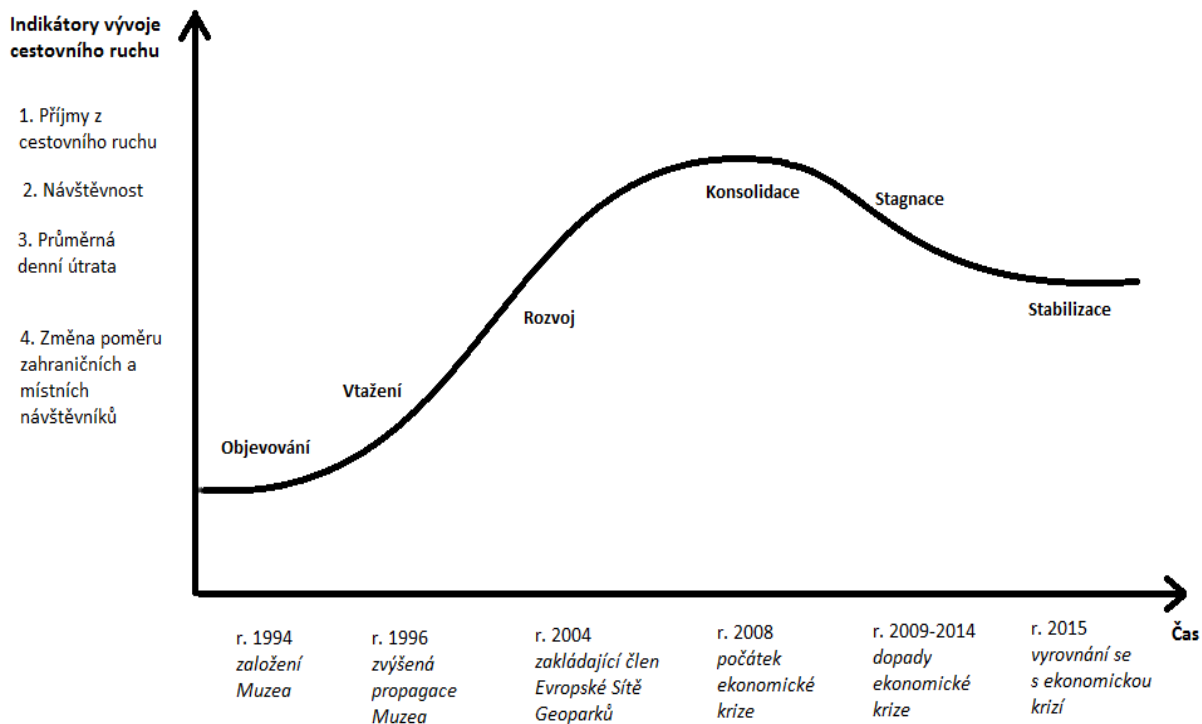
V této fázi došlo k postupnému zpomalování tempa růstu návštěvnosti, které bylo způsobeno vypuknutím ekonomické krize v roce 2008 na celém území Řecka. Vliv na životní cyklus destinace v Sigri měla tato ekonomická krize na základě výpovědí z řízených rozhovorů v několika vlnách (viz graf. č. 8 – Největší zásah ekonomické krize v Sigri). V této době celkový počet návštěvníků stále převyšoval počet místních obyvatel. Zaměstnanost a příjmy místních obyvatel jsou úzce vázány na aktivity cestovního ruchu v destinaci. Došlo zde k rozvoji místních osobitých provozoven, velmi ojedinělá je i práce místního ženského agrodružstva, které se soustředí na produkci místních pokrmů, alkoholických nápojů či drobných suvenýrů.

Fáze stagnace

Geopark Sigri se v této fázi životního cyklu značil především klesající průměrnou denní útratou návštěvníka a také snížením průměrné délky pobytu, což bylo podle výpovědi místních obyvatel opět způsobeno dopadem ekonomické krize převážně na domácí návštěvníky. Podniky zainteresované v cestovním ruchu se spoléhaly již na zavedenou klientelu, ubytovací zařízení ubytovávala a stále ubytovávají převážně zákazníky ze surf klubu a například do Muzea jezdily a stále jezdí organizované zájezdy ve formě školních výletů nebo návštěvníků ze všech koutů světa.

Fáze stabilizace

Na základě provedeného výzkumu a získání informací od místních obyvatel na území Geoparku Sigri, se dá předpokládat, že tato destinace spadá v současné době do fáze *stabilizace* v rámci Butlerova modelu životního cyklu destinace. Toto tvrzení ovšem nemusí být zcela pravdivé, jelikož se ani po usilovné snaze nepodařilo získat konkrétní data, která by mohla výrok potvrdit. Ovšem na základě všech získaných primárních dat a informací se na území Geoparku Sigri podařilo udržet stabilní úroveň návštěvnosti poté, co byla oblast zasažena ekonomickou krizí. Tato krize ovšem neměla jen negativní vliv na vývoj území, jelikož zapříčinila snížení tlaku návštěvníků na únosnou kapacitu území, což má pozitivní environmentální dopad na prostředí. Vývoj celého životního cyklu na území Geoparku Sigri je zakreslen v grafu č. 14, kde lze vidět, že vlivem ekonomické krize se cyklus zpomalil a potvrzuje se to i křivka zobrazená v grafu.

Graf č. 14 - Odvození životního cyklu Geoparku Sigri

Zdroj: Butler(1980), cit. in Pásková (2014), upraveno Lucie Uhlová (2015)

Je teď otázkou, jak se bude cyklus vyvíjet dále, jelikož zde kvůli ekonomické situaci Řecka vznikla netypická situace. Velký vliv na další rozvoj destinace bude mít pravděpodobně vyřešení situace týkající se dluhu Řecka vůči Evropské Unii. Ovšem na základě rezervací, které obdržela ubytovací zařízení či Muzeum, lze předpokládat, že v roce 2015 by se měl rozvoj turismu opět zvyšovat.

4.7 Dopad ekonomické krize na destinační vývoj Geoparku Sigri

Z vyhodnocení rozhovorů s místními obyvateli Sigri lze vyvodit závěry, že ekonomická krize měla negativní dopad na destinační vývoj Geoparku Sigri. Jedná se především o snížení počtu domácích návštěvníků, jelikož si obyvatelé díky ekonomické krizi nemohou dovolit jezdit na dovolené tak často. Pokud se řecká rodina rozhodne trávit dovolenou v dané destinaci, lze zde vidět podle místních obyvatel zkrácení dovolené na jeden až dva týdny, zatímco před vypuknutím ekonomické krize trávila průměrná řecká rodina dovolenou v Sigri tři až čtyři týdny. Co se týče zahraničních návštěvníků, místní obyvatelé nezaznamenali, že by se jejich délka pobytu rapidně změnila.

Rozhovory s rezidenty také potvrdily fakt, že se během ekonomické krize změnil poměr denní útraty návštěvníka. Jde především o ubytovací, stravovací či jiná zařízení. Opět se jedná především o řecké návštěvníky, kteří byli nuceni díky ekonomické krizi snížit své výdaje na dovolených.

Z řízených rozhovorů také dále vyplývá, že ekonomická krize podle Doxeyho iritačního indexu nezměnila zásadním způsobem postoj místních obyvatel k návštěvníkům přijíždějícím do destinace. Naopak si je místní obyvatelstvo vědomo užitku, který jim turismus přináší do jejich života. Postoj místních obyvatel k návštěvníkům by se dal označit jako euforický.

Z výzkumu bylo také dále zjištěno, že ekonomická krize měla vliv na životní cyklus dané destinace, který se projevil především snížením počtu návštěvníků, a destinace se dostala do fáze stabilizace, kde je v současné době schopna udržet stabilní úroveň návštěvnosti.

5. SHRUTÍ VÝSLEDKŮ PRÁCE

Z řízených rozhovorů vyplývá, že vlivem ekonomické krize se změnil počet místních a zahraničních návštěvníků v Geoparku Sigri. Tento fakt potvrzují téměř shodná tvrzení místních obyvatel, že do jejich ubytovacích, stravovacích či jiných zařízení, díky ekonomické krizi přijíždí méně domácích návštěvníků. V některých případech se jedná až o padesáti procentní úbytek návštěvníků. Na základě řízených rozhovorů byla tedy vyvrácena hypotéza č. 1 (viz stanovení hypotéz str. č. 31).

Naopak hypotéza č. 2 byla na základě řízených rozhovorů potvrzena. Nadpoloviční většina všech dotazovaných místních obyvatel se shodla na tom, že ekonomická krize měla vliv na snížení průměrné denní útraty v destinaci Geopark Sigri.

Výpovědní hodnotu těchto hypotéz je nutné brát s určitou rezervou, protože nebylo k dispozici dostatečné množství dat v odpovídající kvalitě.

Z řízeného rozhovoru dále vyplynulo, že na základě Doxeyho iritačního indexu se od sebe postoj místního obyvatelstva vůči návštěvníkům v Sigri před krizí a v současné době liší jen nepatrně. Z grafu č. 12 a grafu č. 13 lze jasně vidět, že nadpoloviční většina místních obyvatel oceňuje přínos turismu do jejich života jak před krizí, tak i v současné situaci. Jen menší část obyvatel se zatím přizpůsobuje nebo si zvyká na turismus v dané oblasti. Pouze dva případy vnímají pouze negativní dopady turismu ve svém životě a jeden rezident má negativní postoj vůči tomu, co turismus přináší do jeho života. Dalo by se tedy říct, že si převážná většina obyvatel v současné době cení toho, co jim turismus v Sigri přináší do jejich života.

Na základě řízeného rozhovoru by se také dalo říct, že ekonomická krize má spíše negativní vliv na destinační vývoj Geoparku Sigri, což se projevilo převážně snížením návštěvnosti ze strany místních obyvatel a také snížením průměrné denní útraty v ubytovacích, stravovacích a jiných zařízeních lokálních podnikatelů.

6. DOPORUČENÍ A ZÁVĚRY

6.1 Doporučení

6.1.1 Vhodná řešení situací ohrožující další rozvoj destinace

Hlavním problémem v Geoparku Sigri je v současné době úbytek místních návštěvníků. Tento problém by se dal vyřešit navýšením počtu zahraničních návštěvníků. K tomuto navýšení by mohlo dojít například zlepšenou propagací v zahraničí.

Dále by se v Geoparku měly provozovat různé alternativní aktivity i mimo letní sezónu, jelikož daná oblast má potenciál, co se týče alternativních sportů, k čemuž přispívají dobré povětrnostní podmínky vhodné nejen k surfingu, ale také k windsurfingu a dalším aktivitám.

Hlavní problém je infrastruktura mimo hlavní letní sezónu, jelikož od konce září do oblasti Sigri nejezdí žádná přímá autobusová linka. Takže pokud si návštěvníci nezapůjčí automobil, tak je prakticky nemožné dostat se do dané oblasti. Doporučuje se tedy zlepšení infrastruktury i mimo sezónu.

Na základě zkoumání lze doporučit lepší monitoring dat ze strany vedení Geoparku Sigri, jelikož jsou tato data zásadní i pro řízení managementu destinace a k určení únosné kapacity pro území.

6.2 Závěry

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zjistit, zda současná ekonomická krize změnila celkový poměr návštěvnosti domácích a zahraničních návštěvníků v Sigri a zda ekonomická krize vedla ke snížení průměrné denní útraty návštěvníka Sigri. Na základě zkoumání bylo zjištěno, že vlivem ekonomické krize se změnil celkový poměr návštěvnosti domácích a zahraničních návštěvníků v Sigri ve formě úbytku domácích návštěvníků a též se změnila průměrná denní útrata návštěvníka formou snížení.

Dalšími cíli bylo určit, v jaké fázi životního cyklu se nachází destinace Geopark Sigri a jaký dopad má ekonomická krize na vývoj cestovního ruchu v Geoparku Sigri a také, jaká by mohla být vhodná řešení situací ohrožující jeho další rozvoj.

I navzdory tomu, že se přes usilovné snažení nepodařilo sehnat dostatečné množství konkrétních dat, díky spolupráci místních obyvatel bylo vyhodnoceno, že se Geopark Sigri podle Butlerova modelu nachází v rámci životního cyklu destinace ve fázi stabilizace.

Dalo by se říci, že ekonomická krize měla převážně negativní dopad na vývoj cestovního ruchu v Geoparku Sigri. To se projevilo především snížením denní útraty návštěvníků na území Geoparku Sigri. Ekonomická krize dále také vedla k rapidnímu úbytku návštěvnosti na území Geoparku Sigri ze strany místních obyvatel, úbytek zahraničních návštěvníků není tak vysoký.

Závěrem lze jen doufat, že se Řecku podaří překonat ekonomickou krizi a vyřešit problém se zadlužeností vůči Evropské Unii, aby cestovní ruch mohl i nadále přinášet v rámci svého potenciálu benefity místním obyvatelům nejen na území Geoparku Sigri. Lze také jen doufat, že se křivka životního cyklu destinace, vytvořena pro území Geoparku Sigri, udrží alespoň ve fázi stabilizace.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- [1] Christos Tzetzas – strukturovaný rozhovor proveden dne 6. 10. roku 2014
- [2] Dokáží se země EU spojit v boji proti finanční krizi?. Euroskop.cz [online]. 2009[cit.2015-04-10].
Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/41/12539-26_2_2009_financni_krize.pdf
- [3] DOWLING, Edited by David Newsome and Ross K. *Geotourism: the tourism of geology and landscape*. Woodeaton, Oxford: Goodfellow Publishers Ltd, 2010, s. 4-8. ISBN 9781906884093.
- [4] Finanční krize - jak to začalo. *Finance.cz* [online]. 2008 [cit. 2015-04-10].
Dostupné z:<http://www.finance.cz/zpravy/finance/195113-financni-krize-jak-to-zacalo/>
- [5] Georgios Grimpylakos – strukturovaný rozhovor proveden dne 28. 10. roku 2014
- [6] HELÍSEK, Mojmír. *Makroekonomie: základní kurs*. 2. přeprac. vyd. Slaný: Melandrium, 2002, 326 s. ISBN 80-86175-26-X.
- [7] HOSE, T. A. Towards a history of geotourism: definitions, antecedents and the future. Geological Society, London, Special Publications[online]. 2008, vol. 300, issue 1, s. 37-60 [cit. 2015-03-10]. DOI: 10.1144/sp300.5.
- [8] Hospodářské cykly a ekonomický růst. *Edu.uhk.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-04-10].
Dostupné z:
http://edu.uhk.cz/~jindrvo1/files/maek1/texty/06_Hospodarske_cykly_a_ekonomicky_rust.pdf

- [9] Index iritační, Doxeyho. Artslexikon.cz [online]. 2012 [cit. 2015-04-14].
Dostupné z:
http://artslexikon.cz/index.php/Index_irita%C4%8Dn%C3%AD,_Doxeyho
- [10] Konferencia Európskej siete geoparkov, Lesvos 2010. Wwww.geoapark.sk [online]. 2013 [cit. 2015-04-21].
Dostupné z: <http://www.geopark.sk/Svet/aktivity/konferencia-egn-2010-lesvos>
- [11] Lesvos Petrified Forest Geopark, Greece: Geoconservation, Geotourism, and Local Development. [Http://www.georgewright.org/](http://www.georgewright.org/) [online]. 2010 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.georgewright.org/node/2335>
- [12] *Modul průvodce ekoturismu a geoturismu*. Vyd. 1. Editor Darja Milošová a kol. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, s. 98. ISBN 978-80-7435-330-7.
- [13] NATIONAL GEOGRAPHIC, Geotourism. [online]. 2010. [cit. 2015-02-13]
Dostupné z:
http://travel.nationalgeographic.com/travel/sustainable/about_geotourism.html.
- [14] PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost cestovního ruchu*. 3. vyd., přeprac. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, 335 s. ISBN 978-80-7435-329-1.
- [15] Podrobný přehled: Kolik dluží státy EU za finanční záchranu. Zpravy.aktualne.cz [online]. 2014 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/podrobny-prehled-kolik-dluzi-staty-eu-za-financni-zachranu/r~d78c949ea9fb11e4b98c002590604f2e/>

- [16] Pohled do historie: jak začala velká hospodářská krize v roce 1929. IDnes.cz [online]. 2008 [cit. 2015-04-10].
Dostupné z: http://finance.idnes.cz/pohled-do-historie-jak-zacala-velka-hospodarska-krize-v-roce-1929-p7g-/uver.aspx?c=A081022_135219_bank_bab
- [17] Řecká finanční krize - fakta. Zahranicni.eurozpravy.cz [online]. 2010 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z:<http://zahranicni.eurozpravy.cz/eu/8042-recka-financni-krize-fakta/>
- [18] Řecko ve čtvrtek splatilo část úvěru MMF. Země obnoví privatizaci. Byznys.ihned.cz [online]. 2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-63830360-recko-ve-ctvrtek-splatilo-cast-uveru-mmf-zeme-obnovi-privatizaci>
- [19] SAMUELSON, Paul Anthony. 1991. *Ekonomie*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1011 s. ISBN 80-205-0192-4.
- [20] TORABI FARSANI, Neda. *Geoparks and geotourism: new approaches to sustainability for the 21st century*. Boca Raton: BrownWalker Press, c2012, xvii, 189 p. ISBN 1612335527.
- [21] Vymezování destinace a formulace jejích charakteristik a organizace cestovního ruchu v destinaci. Mmr.cz [online]. 2007 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/656473c9-3527-4007-aafd-b09f029ea418/GetFile2_3.pdf
- [22] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.
- [23] ZOUROS, N. a spol. *UNESCO and Geoparks Towards the UNESCO Global Geoparks Initiative UNESCO's Exexutive Board and General Conference*. EUROPEAN GEOPARKS NETWORK MAGAZINE, 11/2014, s. 4-7.

- [24] ZOUROS, N., MANTZOUKA, D. *Guide to the Plaka and Sigri Petrified Forest Parks*. Přel. H. Gaganis. Lesvos: Natural History Museum of the Lesvos Petrified Forest, 2008, s. 11-17 ISBN 978-960-88364-8-8.

8. PŘÍLOHY

Seznam grafů:

Graf č. 1 - Typ podnikání	34
Graf č. 2 – Velikost podniku	35
Graf č. 3 – Délka podnikání	36
Graf č. 4 – Důvod podnikání v CR	37
Graf č. 5 - Vize Lesbosu místních obyvatel	38
Graf č. 7 – Vliv ekonomické krize na denní útratu	40
Graf č. 8 – Největší zásah ekonomické krize	41
Graf č. 9 – Zdrojové oblasti návštěvníků Sigri	42
Graf č. 10 - Změna klientely během krize	43
Graf č. 11 - Změna poměru návštěvníků	52
Graf č. 12 - Postoj k cestovnímu ruchu v Sigri před krizí.....	53
Graf č. 13 - Současný postoj k cestovnímu ruchu v Sigri.....	54
Graf č. 14 - Odvození životního cyklu Geoparku Sigri.....	60

Seznam obrázků:

Obrázek 1 Životní cyklus destinace s vyznačením převažujících typů návštěvníků	13
Obrázek 2 Dvojfázové schéma hospodářského cyklu.....	19
Obrázek 3 Podrobný přehled: Kolik dluží státy EU za finanční záchranu	23
Obrázek 4 Mapa Geoparku Lesbos.....	25
Obrázek 5 Zkamenělý kmen, Zkamenělý les, Lesvos,	28
Obrázek 6 Místo, kde se konají divadelní představení a festivaly	29
Obrázek 7 Nejvyšší stojící zkamenělý strom na Lesbosu.....	31
Obrázek 8 Nejdelší ležící zkamenělý kmen na Lesbosu.....	31

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Formulář řízeného rozhovoru

Příloha č. 2: Slovníček

Příloha č. 1: Formulář řízeného rozhovoru

1. Jaký typ podnikání provozujete?
2. Jaká je velikost vašeho podniku/zařízení?
3. Délka vašeho podnikání?
4. Proč jste začal(a) podnikat v CR?
5. Spolupracujete s Geoparkem? Jak?
6. Jaká je vaše vize CR na Lesbosu?
7. Měla ekonomická krize vliv na změnu počtu návštěvníků ve vašem podniku/zařízení?
8. Měla ekonomická krize vliv na změnu průměrné denní útraty?
9. V jakém roce váš podniku/zařízení zasáhla největší krize?
10. Z jaké oblasti (státu) máte nejvíce návštěvníků?
11. Pocítili jste během krize změnu klientely?
12. Změnil se poměr návštěvnosti zahraničních a místních návštěvníků?
13. a) Váš postoj k cestovnímu ruchu v Sigri před krizí byste označil jako:
 - euforie (oceňoval/a jste přínosy místního turismu na Váš život)
 - apatie (přizpůsobil/a jste se, zvykl/a jste si na místní turismus i s jeho negativy)
 - znechucení (začal/a jste vnímat spíše negativní dopady místního turismu na Váš život)

- antagonismus (měl/a jste negativní postoj vůči tomu, co místní turismus Vašemu životu přináší)

13. b) Váš současný postoj k cestovnímu ruchu v Sigri byste označil jako:

- euforie (oceňujete přínosy místního turismu na Váš život)
- apatie (přizpůsobujete se, zvykáte si na místní turismus i s jeho i s negativy)
- znechucení (začínáte vnímat spíše negativní dopady místního turismu na Váš život)
- antagonismus (máte negativní postoj vůči tomu, co místní turismus Vašemu životu přináší)

Příloha č. 2: Slovníček

Geocatching (viz kapitola 3.1.1 str.6) – Dle Zelenky a Páskové (2012: 177) je geocatching „*Poznávání kulturní historie krajiny. Např. návštěva ekomuzeí, řemeslných dílen, degustace a nákup místních produktů atd.*“

Georafting (viz kapitola 3.1.1 str.6) – Zelenka a Pásková (2012: 181) uvádějí, že se jedná o „*Rafting s poznáváním procesů a jevů vývoje Země, zpravidla s výkladem.*“

Montanistika (viz kapitola 3.1.1 str.6) – Podle Zelenky a Páskové (2012: 177) je montanistika „*Forma CR, u níž je motivací účasti návštěva hornických oblastí a nalezišť s možnostmi sběru minerálů, hornin a zkamenělin, poznání zajímavých technických a historických zařízení pro těžbu minerálů a hornin, změn krajiny po těžbě, amatérské rýžování zlata apod.*“

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2014/2015

Studijní program: Ekonomika a management
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Management cestovního ruchu - anglický jazyk
(mcr-p-a)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Uhlová Lucie	Husitská 366/3, Františkovy Lázně	11101096

TÉMA ČESKY:

ŽIVOTNÍ CYKLUS DESTINACE A MOŽNÁ ŘEŠENÍ SITUACÍ OHROŽUJÍCÍ JEJÍ DALŠÍ ROZVOJ
Podtitul: Dopady ekonomické krize na destinační vývoj Řecka

NÁZEV ANGLICKY:

Title: Life cycle of destination and possible solutions to situations endangering its future development
Impact of economic crisis on destination development in Sigrí

VEDOUcí PRÁCE:

Ing. Martina Pásková, Ph.D. - KRRCR

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

- 1) Úvod
- 2) Teoretická východiska:
 - Geoturismus
 - Životní cyklus destinace
 - Ekonomická krize
- 3) Metodický postup
 - Definování výzkumných otázek
 - Stanovení hypotéz
 - Postup ověřování hypotéz
- 4)Případová studie Geopark Lesbos
 - Vymezení a charakteristika území
 - Analýza geoturismu
 -
 - Průběh šetření a jeho výsledky
 - oDopad ekonomické krize na destinační vývoj
- 5) Shrnutí výsledků práce
- 6) Závěry a doporučení
- 7) Zdroje
- 8) Přílohy

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- 1) TORABI FARSANI, Neda. Geoparks and geotourism: new approaches to sustainability for the 21st century.
- 2) ZOUIROS, N., MANTZOUKA, D. Guide to the Plaka and Sigrí Petrified Forest Parks.
- 3) PÁSKOVÁ, Martina. Udržitelnost cestovního ruchu.

Podpis studenta:
 Kulovq
 R&I

Datum: 23.4.2015
Datum: 23.4.2015

(©) ISSTAG, Papír - Podklad kvalifikační práce, 11101096, 21.04.2015 14:19